

LA CARTA A LOS HEBREOS

Dios ha hablado por medio de su Hijo

¹ Mi jinguã Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü c'o profeta o zopjüji c'o ín mboxpalegöji, o xipjiji ja ga cja Mizhocjimi. Na puncjü c'ua ja va zopjüji, pero dya be xipjiji texe. ² Pero nudya yo cjë yo ya ni ma ra nguins'i nu xoñijömmü, Mizhocjimi o ndäjä c'ü nu T'i o ëjë cja ne xoñijömmü. Nguec'ua sö rá pãrãgöji dya na jo, ja ga cja Mizhocjimi. Ngue c'ü nu T'i Mizhocjimi c'ü o dyät'ä ne jens'e 'ñe ne xoñijömmü, c'ua ja nzi va xipji c'ü nu Tata. Y je ngueje c'ü nu T'i, c'ü ya 'ñeme Mizhocjimi c'ü ra tsjapü o cjaja texe yo. ³ Me na nojo Mizhocjimi 'ñe me na jo. Nguec'ua je ga jñu's'ü ga cjanu c'ü nu T'i. Texe c'ua ja ga cja Mizhocjimi, je ixca cjatjonu c'ü nu T'i. C'ü nu T'i me na zëzhi c'ü; sido ra bübüttö ne jens'e 'ñe ne xoñijömmü hasta 'ma cja ra mama angueze c'ü dya cja ra bübü yo. Angueze o 'ñe ndü va ngötcüji ín nzhunc'öji. Pero o tetjo o bübüttö na yeje, cja nu o ma mimi cja o jodyë Mizhocjimi c'ü manda a jens'e.

El Hijo de Dios es superior a los ángeles

⁴ Mizhocjimi ya unü c'ü xenda pjëzhi na nojo c'ü o T'i, que na ngueje c'o o anxe Mizhocjimi c'o ixi cãrã a jens'e. C'ü rgã pãrãgöji c'ü xenda na nojo c'ü, ngue c'o jña c'o o mama Mizhocjimi. ⁵ O xipji a cjava c'ü nu T'i: Ixi ngue'tsc'e ín Ch'itsc'ö. Ne pa dya, ró jizhi que nu'tsc'e ín Ch'itsc'ö, eñe Mizhocjimi. Pero c'o o anxe c'o ixi cãrã a jens'e, nunca go xipji a cjanu Mizhocjimi c'o. Mizhocjimi xo mama: Nutscö rá jizhigö c'ü ngue o Tatazügö; y angueze ngue ín Ch'igö c'ü, eñe Mizhocjimi.

Dya ngue c'o anxe c'o mi sjipji ngue nu T'i Mizhocjimi.

⁶ 'Ma o tsja Mizhocjimi o xipji c'ü nu T'i o ëjë cja ne xoñijõmü, o mama Mizhocjimi va xipji c'o o anxe:

Nu'tsc'ejí, rí ndüñijõmüji a jmi ín Ch'igö rí ma'tc'ejí in texeji, eñe Mizhocjimi.

⁷ Je ga cjava ga nädä Mizhocjimi c'o o anxe:

Yo ín anxe yo cjacö jmandago, bübü 'ma rí cjacpö ra jñetse nza cja o sivi 'ma pëpcö yo.

O 'ma jiyö, nza cja o ndajma, eñe Mizhocjimi.

⁸ Pero o xipji a cjava c'ü nu T'i:

Nu'tsc'e Mizhocjimi, nunca ra nguarü rgui tsjague Jmu. Me na jo rgui mandague.

⁹ Nu'tsc'e me i ñegue i tsjague c'o na jo. Nunca i tsjague c'o na s'o, na ngue dya i ñegue.

Nguec'ua rvá da'c'ö c'ü me na notsc'e. Nguec'ua in dyocjeji mäjä c'o, pero nu'tsc'e xenda in mäjce.

¹⁰ Mizhocjimi xo xipji a cjava c'ü nu T'i:

Nu'tsc'e in Jmugue, i dyät'ä ne jens'e 'ñe ne xoñijõmü ndeze mi jinguã. I dyät'ä co in dyëtsjégue yo.

¹¹ Nujyo, ra zädä 'ma ra chjorü yo; nu'tsc'e rí sido rí büntcje.

Nujyo, ra tjeze nza cja 'naja zëbitu yo.

¹² 'Na bitu c'ü ya zëbitu, ra mbägäji cja rrü jyeji 'na nuevo bitu.

Je xo rga cjanu rí chjotügue ne jens'e 'ñe ne xoñijõmü, cja rrí cambiague c'ua c'ü ri nuevo yo.

Nu'tsc'e nunca rí cambiague. Y rí sido rí bünc'e, eñe Mizhocjimi va xipji c'ü nu T'i.

¹³ Mizhocjimi xo xipji c'ü nu T'i:

Mimigüe cja ín jodyëgö.

Rí da'c'ü rí mandague hasta 'ma cja rí chöpä yo nuc'ü na ü'ü, eñe Mizhocjimi.

Pero c'o o anxe Mizhocjimi, nunca go xiji c'ü ro manda a cjanu c'o. ¹⁴ Anguezeji mbëpjitjoji cja Mizhocjimi. Nguéc'ua ga xipji Mizhocjimi anguezeji ra ëji, ra 'ñe mböxcöji rí texeji nutscöji ya ni ma ga jocüzü ín mü'büji e Jesucristo.

2

No hay que descuidar la salvación

¹ C'ü nu T'i Mizhocjimi xenda pjëzhi na nojo que na ngue c'o o anxe Mizhocjimi. Nguéc'ua ni jyodü rá unnc'öji na jo ngüenda c'o jña c'o ró äragöji c'ü ja ga cja angueze. 'Ma jiyö, ts'ë ts'ë rga xögöji 'ma cja o 'ñiji. ² Mi jinguã, Mizhocjimi o ndäjä c'o o anxe o 'ñe unü c'ü o ley Mizhocjimi nu c'o ín mboxpalegöji. Nu c'o ley c'o, je t'opjü nu, c'o na jo c'o ro tsja c'o nte, 'ñe c'o na s'o c'o dya ro tsjaji. 'Ma cjó c'o dya ro dyätä, mi jyodü ro sufre c'o. ³⁻⁴ Je xo rga cjazgöji nu. 'Ma dya rá cjapüji ngüenda c'o o jña c'ü nu T'i Mizhocjimi, Mizhocjimi ra tsjacüji me rá sufreji. C'ü nu T'i Mizhocjimi c'ü pjëzhi Jmu o ëjë, o 'ñe mama ja rgá sö rá salvagöji. Bübü c'o o dyärä c'o mi mama c'ü nu T'i Mizhocjimi. Anguezeji cjanu o xitscöji c'ü ja rga salvagöji. Rí pärägöji c'ü na cjuana c'o o xitscöji c'o. Mizhocjimi o unü ja va tsjaji c'o ma nojo. Nguéc'ua rvá pärägöji c'ü na cjuana c'o mi mamaji. Mizhocjimi o mbös'ü anguezeji o tsjaji c'o me na nojo c'o nunca mi janda c'o nte. Nguéc'ua c'o nte me go nguiññiji c'ua. O Espíritu Mizhocjimi o unü ja va pëpji nzi 'na anguezeji, nde nan'ño bëpji va mbëpji Mizhocjimi. O tsjaji a cjanu texe yo, na ngue Mizhocjimi je va ne a cjanu. Nguéc'ua 'ma dya rá cjapüji ngüenda c'o jña c'o mama Mizhocjimi c'ü ja rga salvazgöji c'ü nu T'i, nu'ma, dya ra perdonaozüji Mizhocjimi 'ma, ra tsjacüji rá sufreji.

Jesucristo, hecho como sus hermanos

⁵ Rrã xi'tsc'öji ja rga cja 'ma ya rguí nguins'i ne xoñijõmü. Dya ngueje c'o anxe c'o o ngama Mizhocjimi ra manda c'o. ⁶ Rí pãrãgöji c'ü dya ngueje c'o o anxe Mizhocjimi c'o ra manda, na ngue je t'opjü a cjava cja o jña Mizhocjimi:

Maco dya ni muvizgøjme rí ntejme, pero in pjöxcøjme in pjöcüjme.

⁷ I tsambgagøjme c'ü rí ts'iquëgøjme. Xenda na nojo c'o anxe c'o ixi cãrã a jens'e, na ngue xenda manda que rá nguezgøjme. Pero i mangue c'ü ra zädã 'ma xo rrã nozgøjme, y rrã zözgøjme nza cjatsc'e.

Y i tsambgagøjme rá mandajme texe cja yo i dyätc'e.

⁸ Ngue c'ua nde ra respetaozøjme texe yo, embeji Mizhocjimi.

O mama Mizhocjimi c'ü ra respetaozüji nutscöji rí nteji; ra respetaozüji texe yo o dyät'ã angueze. Nguec'ua rí unnc'öji ngüenda c'ü rá mandaji texe yo. Rí pãrgöji c'ü dya be va sädãzögöji c'e jña, na ngue dya be rí mandaji a cjanu. ⁹ Pero rí unnc'öji ngüenda c'ü ya va sädã yo jña. Na ngueje c'o cjë c'o mi bübü va e Jesús cja ne xoñijõmü, xenda mi pjëzhi ts'inguilëjë ma nojo c'o o anxe Mizhocjimi que na ngueje e Jesús. Na ngue e Jesús vi 'ñe nza czazgöji rí nteji. Y me go sufre va ndü. Nguec'ua Mizhocjimi o 'ñeme ra manda e Jesús. Nguec'ua rá sÿgöji dya c'ü. Mizhocjimi me go nezgöji, nguec'ua va ndãjä a cjanu e Jesús o 'ñe pätcägöji va ndü c'ü.

¹⁰ Mizhocjimi o dyät'ã ne jens'e 'ñe ne xoñijõmü ngue c'ua rá ma't'üji angueze. Pero xo mama c'ü ra tsjapü na puncjü o t'i yo nte, ngue c'ua rrã zöji nza cja angueze. Nguec'ua va tsja angueze o ndãjä c'ü 'natjo o T'i'i, o ëjë nza czazgöji rí nteji, o 'ñe sufre va ndü. Nguec'ua nudya, c'ü nu T'i Mizhocjimi sö ra 'ñeme libre yo nte, xo ra tsjapüji dya o t'i Mizhocjimi. ¹¹ E Jesucristo c'ü o T'i Mizhocjimi o ëjë

o 'ñe ndintsqui ín mü'büji c'o na s'o. Nutscöji o ndintsqui ín mü'büji, xo 'ñezgöji o t'izüji dya Mizhocjimi. Nguec'ua, dya tseje o T'i Mizhocjimi ga mama ngue o cjuarmazüji. ¹² O mama a cjava va xipji c'ü nu Tata:

Rá xicö yo mi cjuarma ja ga cjatsc'e. 'Ma ra jmurü yo mi cjuarmagö, rá bübügö a nde anguezeji y rá tō'c'öjme o himno, embe Mizhocjimi.

¹³ Xo mama c'ü nu T'i Mizhocjimi:

Xo 'ñezgö rí ench'e ín mün'c'ö Mizhocjimi, eñe.
Xo mama:

Mi Tatats'ügö, yo in ch'igue yo i dyacö yo rí cjuarmajme dya, rí ne rá cjajme c'ua ja nzi gui ñegue, embeji Mizhocjimi.

¹⁴⁻¹⁵ Nutscöji mi ätcöji e Satanás c'ü dya jo, mi tüji ín nzhubüji. Nguec'ua ndeze 'ma cja mi ts'iquégöji, mi sügöji ro ma sufregöji 'ma ro tügöji. Pero o ëjë e Jesús o 'ñe jmus'ü nza czazgöji rí nteji. O ëjë a cjanu, ngue c'ua ro ndü. 'Ma o ndü, o 'ñevgueji libre cja o dyë c'ü dya jo. Nguec'ua, dya cja rí sũ rga tügöji. ¹⁶ Rí pãrãgöji na jo c'ü dya ngue c'o o anxe Mizhocjimi c'o vi 'ñeje e Jesús ro ë mbös'ü. Nutscöji rí nteji o mboxbëchezüji e Abraham, nguezgöji o 'ñe mböxcöji e Jesús. ¹⁷ Nguec'ua va 'ñe jmus'ü e Jesús nza czazgöji rí cjuarmagöji dya angueze, y o sufre texe c'ua ja xo nzi rgá sufregöji. Nguec'ua angueze ngue ín ndamböcjimigöji dya c'ü. O tsja angueze o dyätä Mizhocjimi va ngötcöji ín nzhunc'öji, nguec'ua sö rá chëzhgöji dya a jmi Mizhocjimi; ra recibidozüji c'ü. Na ngue e Jesús o 'ñe sufre yo rí sufregöji va, nguec'ua ga juentsquegöji. ¹⁸ E Satanás c'ü dya jo, mi ü't'ü e Jesús ro tsja c'o na s'o. Mi ü't'üji c'ü, hasta me go sufre e Jesús, pero dya go tsja c'o na s'o. Nguec'ua pãrã na jo angueze ja ga mböxcöji 'ma xo ütcüji c'ü dya jo.

3

Jesús es más importante que Moisés

¹ Mi cjuarmats'ügöji, o t'itsc'ejí dya Mizhocjimi; nguetsjê angueze o 'ñünn'ü in mü'büji nguec'ua vi 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo. Ixtí unnc'ejí na jo ngüenda ja ga cja e Jesús c'ü rí creoji. Ngue apóstole c'ü, na ngue Mizhocjimi o xipji o êjê cja ne xoñijö mü, o 'ñe zocüji. Xo ngue ín ndamböcjimigöji, na ngueje ñacöji dya a jmi Mizhocjimi. ² Mizhocjimi o 'ñeme va cjanu e Jesús. Mi jinguã Mizhocjimi vi 'ñeme e Moisés mi zopjü c'o nu menzumütsjêji c'o vi juajnü Mizhocjimi. E Moisés o tsja na jo c'o o xipji Mizhocjimi c'ü. Je xo va cjatjonu e Jesús, xo tsja c'o o xipji Mizhocjimi ro tsja. ³ Ya mama Mizhocjimi c'ü xenda pjêzhi na nojo e Jesús que na ngueje e Moisés, na ngue e Jesús vi ngama cja ne xoñijö mü c'o nte c'o; pero e Moisés mi ngue o menzumütjoji c'o. Nguec'ua ni jyodü xenda rá sügöji e Jesús que na ngueje c'o ley c'o o dyopjü e Moisés. ⁴ Mi cãrã c'o nte c'o, pero bübü c'ü vi ngama c'o. C'ü o ngamaji, nguetsjê Mizhocjimi c'ü o dyät'ã ne jens'e 'ñe ne xoñijö mü. ⁵ E Moisés o dyätã Mizhocjimi mi pëpji a nde c'o nu menzumüji c'o vi juajnü Mizhocjimi. C'e bëpji c'ü, ngue c'ü rví unüji ngüenda ro êjê c'ü xe 'naja c'ü ro 'ñe pätpã Mizhocjimi rvã ña'a. E Moisés mi nza cjatjo 'naja c'ü manda cja c'o nu mimbëpji. ⁶ Pero e Jesucristo chjëntjui nza cja 'na t'i c'ü manda texe cja c'o o mbëpji c'ü nu tata. Nutscöji, dya rí sũ rgá nádäji dya e Cristo, y me rí mäcjö rgá junt'ü ín mün'c'öji c'ü ra salvazüji c'ü. 'Ma rá sidoji ga cjanu, 'ma dya rá jëziji, ra 'ñetse xo ngue o t'izgöji Mizhocjimi 'ma.

El descanso para el pueblo de Dios

⁷ Ni jyodü rí tsjaji c'ua ja nzi ga t'opjü c'ü o mama o Espiritu Mizhocjimi:

Nu 'ma rí dyärägueji o jña Mizhocjimi, ixtí dyätqueji 'ma c'ü.

⁸ Dya rí tsjapqueji ra meze in mün'c'ejí c'ua ja nzi va tsja c'o in mboxpalegueji 'ma mi nzhodüji cja c'e majyadü.

Anguezeji go sjëyaji, dya go ne go dyätcöji. Mi nuji cjo ro castigaoji.

⁹ Texe c'o cuarenta cjë c'o, mi cjägö c'o me na nojo a nde anguezeji.

Pero sido mi cjaji c'o na s'o, mi nuji cjo ro castigaogö anguezeji.

¹⁰ Nguec'ua me rvá sjëyagö, cja rrü mangö c'ua: “Yo nte yo, siempre na jë nzhodü o mü'bü co nutscö yo. Y dya ne ra mbârãji ín 'ñijigö”, rí eñegö.

¹¹ 'Ma ró sjëyagö a cjanu, ixtó mamatsjëgö na cjuana c'ü nunca ro zät'ãji ro ma mimiji cja c'e jñiñi nu ja ya rvá xicöji, eñe Mizhocjimi.

¹² Nguec'ua rí xi'tsc'öji cjuarma rí pjötpüji na puncjü ngüenda, 'na ri bübütsc'ejí c'o ri cjiñi na s'o o mü'bü c'o dya ra ne ra sido ra 'ñejme. C'o cja ga cjanu, ngue c'o ya na xögü cja Mizhocjimi c'o, maco me na zëzhi angueze. ¹³ C'ü rí tsjaji, pama rí pötqui zopjütsjëji 'ma xe in bübütjoji. Na ngueje 'ma cjó c'o ra nguijñits'üji c'ü dya ra tsja'a zö ra sido ra tsja c'o na s'o, ra zädä 'ma ya rrã me o mü'bü, dya cja ra zi'ch'i o jña Mizhocjimi. ¹⁴ Nu'tsc'ejí o zädä c'e pa 'ma i 'ñench'e in mün'c'ejí e Cristo, i creoji co texe in mü'büji. Nu 'ma rí sido rí 'ñejmeji a cjanu c'ü, nu'ma, ngue o ntets'üji 'ma c'ü.

¹⁵ O mama o Espíritu Mizhocjimi:

Nu 'ma rí dyärãji o jña Mizhocjimi, ixtí dyätqueji 'ma c'ü.

Dya rí tsjapqueji ra meze in mün'c'ejí c'ua ja nzi va tsja c'o in mboxpalegueji 'ma mi nzhodüji cja c'e majyadü.

Anguezeji go sjëyaji, dya go ne go dyätcöji, eñe c'ü.

¹⁶ Rá önnc'üji 'na t'önü. ¿Cjó mi ngue c'o dya go ne go dyärä 'ma mü o zopjü Mizhocjimi? In pãrãgueji ngueje c'o ín mboxpalegöji, maco Mizhocjimi ya vi mandaji e Moisés vi ma pjongüji libre a Egipto. ¹⁷ ¿Cjó mi ngue c'o vi tsja na s'o c'o cuarenta cjë, nguec'ua va sjëya Mizhocjimi? Je ngue c'o ín mboxpalegöji. Mi cjaji c'o na s'o, nguec'ua ma ndüji nu cja c'e majyadü. ¹⁸ Mizhocjimi ya vi mama ro ma mimiji cja c'e jñiñi c'ü vi xiji c'o. Pero dya mi ätäji Mizhocjimi. Nguec'ua va mama na cjuana Mizhocjimi: “Nujyo, dya rá jëzi ra zät'ä nu ja rvá xicó yo”, eñe. ¹⁹ Rí unnc'öji ngüenda c'ü dya zät'äji, na ngue c'ü dya creoji Mizhocjimi c'ü ro mbös'üji ro zät'äji nu ja vi xipji Mizhocjimi anguezeji.

4

¹ Nguec'ua nguetscöji dya, zocöji dya Mizhocjimi, xitscöji ja rga minc'öji dya co angueze. Pero ni jyodü rá pjöngüendagöji. 'Ma jiyö 'na cjó c'o ri bübüzüji c'ü dya ra zät'ä nu ja c'o ra söya a jmi Mizhocjimi. ² Dya nguextjozgöji o xitscöji o jña Mizhocjimi. Xo 'ñe c'o ín mboxpalegöji xo dyäräji o jña'a. Pero c'o jña c'o, dya pje mbös'üji anguezeji na ngueje o dyärätjoji, dya go creoji c'o. ³ Nutscöji ró ench'e ín mün'c'öji e Cristo. Nguec'ua me sö na jo rá söyagöji a jens'e a jmi Mizhocjimi. Na ngueje je ga cjava va mama Mizhocjimi va nädä c'o ín mboxpalegöji:

O sjëyazü ró mama c'ü nunca ro zät'äji cja c'e jñiñi nu ja ya rvá xipjiji ro ma mimiji, eñe Mizhocjimi.

'Ma o nguarü Mizhocjimi o dyät'ä ne jens'e 'ñe ne xoñi-jömmü, cjanu o söya c'ua angueze. Je xo rvá cjanu rvá söya c'o ín mboxpalegöji, dya cja ro nzhodüji. ⁴ O jña Mizhocjimi nädä ga cjava c'ü na yencho nu pa:

Mizhocjimi o söya c'ua c'ü na yencho nu pa, dya cja pje dyät'ä, eñe.

⁵ Xo mama Mizhocjimi:

Nujyo nte yo, nunca ra zät'ä yo nu ja ró xipji ro ma mimiji, eñe Mizhocjimi.

⁶ Ixi 'ñetsetjo c'ü me go ne Mizhocjimi cjó c'o ra söya a jmi angueze. C'o ín mboxpalegöji ot'ü o dyäräji c'ü o jña Mizhocjimi ja rvá söyaji, dya cja ro nzhodüji. Pero dya go zät'äji na ngueje dya go ne go dyätäji Mizhocjimi. ⁷⁻⁸ C'o o t'i c'o mi mboxpalegöji, ngue c'o o zät'ä cja c'e jñiñi nu ja vi mama Mizhocjimi ro ma mimi c'o nu tataji. O möji co e Josué c'ü mi ngue o xo'ñiji. O zät'äji c'ua ja nzi va mama Mizhocjimi. Pero dya ngue c'ü ixmi mbeñe Mizhocjimi 'ma mü o mama c'ü ro sö cjó ro söya. Na ngue 'ma xe go mezhe na puncjü o cjë'ë, Mizhocjimi o mama c'ü xe ro zädä 'ma ro sö na jo cjó ro söya. O 'ñünbü o mü'bü e David xo mama c'o jña c'o cja ró xi'tsc'öji. Je ga cjava va mama:

'Ma rí dyäräji o jña Mizhocjimi, ixtí dyätqueji c'ü, dya rí tsjapqueji ra meze ín mün'c'ëji, eñe c'ü.

A cjanu va mama e David ja rgá sö rá söyaji. ⁹ Nguec'ua me sö na jo dya, rá ma söyagöji a jmi Mizhocjimi a jens'e, nutscöji o t'izgöji dya. ¹⁰ 'Ma o nguarü Mizhocjimi o dyät'ä texe yo rí jandagöji, cjanu o söya c'ua c'ü. Je xo rga cjatjonu c'o ra zidyí Mizhocjimi c'o ra ma söya a jens'e, ya rguí nguarü o bëpji c'o. ¹¹ Ni jyodü rá pjötpüji na puncjü ngüenda c'ü mama Mizhocjimi, ngue c'ua rá sätc'öji a jens'e nu ja c'o rá söyaji. 'Ma jiyö, 'na ri bübüzügöji cjó c'o ra ndëpi c'o o 'ñiji c'o ín mboxpalegöji c'o dya go ne go dyärä. 'Ma rga cjanu, dya rá sät'äji.

¹² Me na zëzhi o jña Mizhocjimi c'ü pëpji a mbo cja ín mün'c'öji. Chjëntjui nza cja 'na tjëdyi c'ü na mbeñe nza ye lado. Na ngue o jña Mizhocjimi si'ch'i ín mü'büji, cjacüji

ixtá pãrãgöji ja ga nguijñi ín mün'c'öji, 'ñe ja ga mbeñe. ¹³ Dya cjó só ra tsjójō c'ü dya ra jñanda Mizhocjimi; angueze ixi pãcãtjoji texe yo rí cjiñigöji. Je ngue angueze c'ü ra jñüncüji ngüenda.

Jesús es el gran sumo sacerdote

¹⁴ Pero e Jesús c'ü nu T'i Mizhocjimi ngue ín ndamböcjimigöji dya c'ü, c'ü me na nojo c'ü ñacöji a jmi Mizhocjimi. Angueze ya cjogü a jens'e a jmi Mizhocjimi. Nguéc'ua ni jyodü rá sido rá ejmeji c'ü. ¹⁵ Angueze ngue 'na mböcjimi c'ü só ra sentio 'ma pje c'o rá sufregöji. Na ngueje o 'ñe mbãrã yo rí sufregöji yo xo o sofre angueze. Y xo mi ü't'ü e Satanás c'ü, pero e Jesús, dya go tsja c'o na s'o. ¹⁶ Nguéc'ua ni jyodü, dya rá süji rga chëzhgöji a jmi Mizhocjimi c'ín Jmugöji, na ngue me nezgöji na jo. 'Ma pje c'o ni jyodüzüji, ra mböxcöji. Y 'ma rí cjaji c'o na s'o, ra perdonaozgöji c'ü.

5

¹ Yo ndamböcjimi cja yo ín menzumügöji a Israel, rí chjëntcjöji rí nteji. Emeji a cjanu yo, ngue c'ua ra dyötcüji Mizhocjimi, 'ñe ra mbö't'üji o animale, cja rrü mbäsp'äji Mizhocjimi cja c'e arta. Y cja na 'ñe, pje c'o nde ma ofrenda c'o ra unüji Mizhocjimi nu. Je ga cjanu ga tsja yo ndamböcjimi para ra perdonaozüji Mizhocjimi c'o na s'o c'o rí cjaji. ² Cãrã nte c'o dya nda pãrã o 'ñiji Mizhocjimi, nguéc'ua ga jyopü ga tsjaji c'o na s'o. Pero yo ndamböcjimi pãrãji ja rgá zopjüji na jo c'o, dya sjëyaji por c'ü vi tsja na s'o c'o. Na ngue xo bëzotjo yo ndamböcjimi xo bübü 'ma cjaji c'o na s'o. ³ Nguéc'ua ni jyodü yo mböcjimi ot'ü ra mbäsp'äji animale Mizhocjimi ngue c'ua ra perdonaoji o nzhubütsjëji. Nuc'ua cja rrü mbäsp'äji Mizhocjimi c'o rguí perdonaoji yo nu minteji.

⁴ Dya cjó cjiññitsjē ra tsja c'e bēpji de mböcjimi. C'ua ja nzi na tsja Mizhocjimi va 'ñeme e Aarón mi jinguã, je xo ga cjatjo dya nu, nguetsjē Mizhocjimi c'ü eme yo ndamböcjimi cja yo ín menzumügöji a Israel. ⁵ Je xo ga cjatjonu e Cristo. Dya xo tsjatsjē ndamböcjimi. Je ngue Mizhocjimi c'ü o 'ñeme o unü c'e bēpji c'ü me ni muvi. O xipji a cjava:

Ngue'tsc'e ín Ch'itsc'ö. Ya ró jizhgö ne pa dya c'ü je ngue ín Ch'itsc'ö, eñe Mizhocjimi.

⁶ Cja c'ü 'na o jña Mizhocjimi, je t'opjü a cjava:

Nu'tsc'e in mböcjimigue c'ua ja nzi ma cja e Melquisedec, rí sido rí tsjague mböcjimi para siempre, eñe Mizhocjimi va xipji e Cristo.

⁷ E Jesucristo, 'ma xe mi bübü cja ne xoñijö mü nza cjazgöji rí nteji, 'ma ya ro zädä ro zürüji ro mbö't'üji c'ü, me go dyötü Mizhocjimi. Me go mapjü va dyötü ro ts'a's'ü c'ü rví bö't'ü. Na ngueje na zēzhi Mizhocjimi, mi sö ro ts'a's'ü. Me xo go pjödü o nguizhō e Jesús va dyötü. Pero xo mi te'be c'ü ro tsja c'ua ja nzi ma ne Mizhocjimi. Nguec'ua va tsja Mizhocjimi o dyätä, o tsjapü o zēzhi e Jesús para ro tsja c'ua ja nzi ma ne Mizhocjimi. ⁸ E Jesús, ixi ngue o T'i Mizhocjimi pero me go sufre va dyätä. Nguec'ua va unü ngüenda e Jesús, 'ma ra tsja 'na nte texe c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi, ra sufre c'e nte'e rgá dyätä. ⁹ Na ngue c'ü vi sufre e Jesucristo va ndü'ü, sö angueze ra salva dya texe c'o ra sido ra 'ñejme c'ü. Nguec'ua nunca ra bēzhiji. ¹⁰ Nguetsjē Mizhocjimi ya mama c'ü ndamböcjimi e Cristo, c'ua ja nzi ma cja e Melquisedec.

Peligro de renunciar a la fe

¹¹ Xe ro xi'tsc'öji na puncjü o jña c'ü ja ma cja e Melquisedec. Pero dya sö rí pãrãgueji, na ngueje ya meze in mün'c'ejí. ¹² Ya mezhe ndeze 'ma ot'ü i dyãrãgueji ja ga cja e Cristo. Nguec'ua nudya ya xo ri xiqueji c'o 'ñaja ja

ga cja c'ü. Pero nu'tsc'ejí ni jyodü cjó xe ndo ra xö'c'ejí na yeje c'o o jña Mizhocjimi c'o ya vi xi'tsc'ejí. Rá jyè'tsc'öji nza cja o lèlè yo sibatjo, yo dya sö ra zi o jñöñü. ¹³ Texe c'o dya pãrã na jo'o o 'ñiji e Cristo, chjëntjui nza cja yo lèlè yo sibatjo. ¹⁴ Pero 'ma cjó c'o pama pama ra nguijní c'o na jo, ra mbãrãji 'ma ja ngue c'o na jo, 'ñe c'o na s'o. Nuc'o, chjëntjui o nzhante yo sö ra zi o jñöñü.

6

¹⁻² 'Ma ot'ü, o xi'tsc'ejí c'o ni mbürü jña c'ua ja ga cja e Cristo. O xi'tsc'ejí c'ü ni jyodü 'na nte ra 'ñejme Mizhocjimi y ra jyèzi c'o na s'o; 'ma jiyö, dya ra salva 'ma c'ü. 'Ma ot'ü, xo xö'c'ejí ja rga jigöji nutscöji rí menzumüji a Israel; cja rrü 'ñescöji o dyè'ëji rgá dyötcöji Mizhocjimi. Xo xö'c'ejí c'ü ra te yo añima ra bübütjoji na yeje, cja rrü tjünpüji nguenda ja ra ma ngãrãji. Nujyo ni mbürütjo jña yo, dya nguextjo c'o ni jyodü rá unnc'öji nguenda yo. Dya xo ni jyodü xe rá yepe rá xi'tsc'öji yo, na ngueje chjëntjui o cimientto 'na ngumü c'ü ot'ü cjü'p'üji. C'ü ni jyodü rí tsjaji dya, ngue c'ü rí pãrãgueji mas ja ga cja e Cristo. ³ 'Ma ra mböxcö Mizhocjimi rá zo'c'öji na jo, 'ñe 'ma ra mböxc'ejí rí dyãrãji na jo, rá xi'tsc'öji c'o xe 'ñaja jña c'o rá jyètscö o jñöñü c'o si yo nzhante.

⁴⁻⁶ Cãrã c'o ya mbãrã ja ga cja e Jesucristo, y ya unüji nguenda nu c'o na jo c'o dacöji Mizhocjimi, y ya 'ñünbü o mü'büji o Espiritu Mizhocjimi. Anguezeji ya unüji nguenda c'ü me na jo o jña Mizhocjimi. Y ya mbãrãji ja je rga cja 'ma ra nguins'i ne xoñijömü. Pero 'ma ra xögüji cja e Cristo, nu'ma, dya ra sö ra nzhogüji a jmi Mizhocjimi 'ma. Na ngueje 'ma xögüji a cjanu, cjaji c'o na s'o, chjëntjui c'ü ri ngue anguezeji ro ndät'ãji e Jesús cja ngronsi. A cjanu ra mama yo nte: “Dya jo o 'ñiji e Jesús”, ra 'ñeñeji. ⁷ Tsjijníji ja ga cja 'ma cjó c'o pje ra ndujmü

cja 'na juajma. Nu c'e juajma ra zi'ch'i co c'e dyebe c'ü ějē na puncjü. Nuc'ua 'ma ra unü c'o ra zi'i c'o o cjaja c'e juajma, nu'ma, Mizhocjimi ra bendecigo 'ma c'e juajma c'ü, ra tsjapü xenda ra unü. ⁸ Pero 'ma dyavü o bidyi c'o ra unü c'e juajma, dya pje ga jo 'ma c'ü. Mizhocjimi ra tsjapü ra ndē c'o bidyi, y ra jyēziji c'e juajma; dya cjó cja xe ra ndujmü c'ü.

La esperanza que nos mantiene firmes

⁹ Rí s'iyatsc'öji cjuarma. Zö ga cjanu rvá xi'tsc'öji dya, pero rí junt'ü ín mün'c'ö rí tsjaji na jo, dya rí tsjaji nza cja c'e juajma c'ü o unü dyavü o bidyi. Na ngueje texe c'o ya jogü o mü'bü, na jo ga tsja c'o. ¹⁰ In negueji Mizhocjimi, nguec'ua vi pjösc'ejí c'o 'ñaja o t'i Mizhocjimi, y sido in pjösc'ejí c'o. C'ü ni tsjagueji a cjanu, dya ra jyombeñe Mizhocjimi. ¹¹ In cjacjuanaji in pjösc'ejí yo nin cjuarmaji. Me ne ín mün'c'ö c'ü xo rí tsjacjuanaji nzi 'natsc'ejí rgui che'beji rí möji a jens'e. Rí negö c'ü rí jñunt'ü in mü'büji a cjanu texe c'o cjē c'o xe rí minc'ejí, c'ü rí ma tsārāji co Mizhocjimi. ¹² Dya rí negö rí jyēzgueji rgui che'beji e Cristo. Rí tsjagueji c'ua ja va tsja c'o mi cārā mi jinguā c'o o 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi. Anguezeji go sidoji, dya jyēziji Mizhocjimi. Nguec'ua ya ch'unüji dya c'o vi xipji Mizhocjimi anguezeji.

¹³ Mizhocjimi o xipji e Abraham c'ü ro intsjimi angueze. Dya cjó mi bübü c'ü xenda ri pjēzhi na nojo que na ngueje Mizhocjimi. Nguec'ua o mamatsjē na cjuana Mizhocjimi va zopjü e Abraham. ¹⁴ O xipji: “Na cjuana rá intsjimits'ü na puncjü, y rá cja'c'ü c'ü me rrā puncjü in mboxbēchegue”, embeji e Abraham. ¹⁵ E Abraham mi sido mi te'be, nguec'ua va ch'unü c'o vi xipji Mizhocjimi. ¹⁶ 'Ma jura yo nte, nädäji 'naja c'ü xe na sjü'ü que na ngue anguezeji. 'Ma cjó c'o ra zopjü c'ü 'naja, 'ma ra jura

rgá xipji, dya sö 'ma c'ü 'naja ra mama: “Dya cjuana”, ra 'ñeñe. ¹⁷ Xo va cjatjonu Mizhocjimi, 'ma o xipji e Abraham c'ü ro intsjimi angueze y ro tsjapü c'ü rvá puncjü o mboxbëche, o mamatsjë na cjuana va xipji. Na ngueje me go ne Mizhocjimi ro jizhi na jo, c'ü dya ro pötü c'o vi xipji e Abraham, ro tsja c'ua ja nzi va mama. Ngue c'ua c'o ro tsjapü o mboxbëche e Abraham, ro creoji c'ü vi mama Mizhocjimi. ¹⁸ Nutscöji ya ró ench'e ín mü'büji e Jesucristo, ngue c'ua dya rá ma sufregöji. Ya rí te'beji dya c'ü rá ma cãrãji co Mizhocjimi c'ua ja nzi va mama. Ra sö rá junt'ü ín mün'c'öji c'ü rá ma cãrãji co Mizhocjimi, na ngueje dya ra pötü c'o o mama. O mamatsjë na cjuana; dya sö ra tsja bëchjine. ¹⁹ Rí pãrãgöji cumple Mizhocjimi, nguec'ua rá zëzhiji rá sido rá ejmeji. Rí te'beji rá ma cãrãgöji co Mizhocjimi a jens'e. ²⁰ Na ngue ya cjogü e Jesús a jens'e nu ja ya va ñacöji dya cja Mizhocjimi. Angueze o ot'ü a xo'ñi; nutscöji rá bëpjugöji. Na ngueje angueze ya mbëzhi dya ndamböcjimi c'ua ja nzi ma mbëzhi e Melquisedec. Y dya ra nguarü rgá tsja ndamböcjimi c'ü.

7

Jesús, sacerdote de la misma clase que Melquisedec

¹ E Melquisedec c'ü rí xi'tsc'öji, mi manda cja c'e jñiñi a Salem, mi ndamböcjimi cja Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e. 'Na nu pa e Abraham o ma zürü c'o rey c'o vi 'ñe zidyí a fuerza c'ü o sobrino, o ndöpü c'o, y o ndunbü c'o mi tunü c'o rey. Nuc'ua 'ma mü o nzhogü e Abraham, o chjëvi c'ua e Melquisedec. Nuc'ua e Melquisedec go dyötpü c'ua Mizhocjimi e Abraham. ² Nuc'ua e Abraham o jñü 'na diezmo texe c'o vi ndunbü c'o rey, cjanu o unü c'ua e Melquisedec. Nu c'e tjü'ü Melquisedec ne ra mama “jmu'u c'ü manda na jo”. Y c'e tjü Salem ne ra mama “yo nte me mäjãji, dya pje mbeñeji”. Nguec'ua c'ü o tjü angueze

ne ra mama “jmu'u nu ja mäji, dya pje mbeñeji”. ³ E Melquisedec, dya 'mără cjo mi 'ñeje o tata o nana, ni xo ri ngue c'o o mboxpale. Dya xo 'mără jinguã o jmus'ü ni jinguã o ndũ. Nguec'ua, ja c'o nzi ma cja e Melquisedec, je xo ga cjatjonu c'ü nu T'i Mizhocjimi, dya ra nguarü rgá tsja mböcjimi.

⁴ E Abraham mi ngue ín mboxpalegöji c'ü, c'ü me ma jo a jmi Mizhocjimi. Pero o jñü 'na diezmo c'o vi ndunbü c'o rey, cjanu o unü c'ua e Melquisedec. Nguec'ua sö rí unnc'ejí ngüenda c'ü mi pjëzhi na nojo e Melquisedec.

⁵ In pãrãgueji ngueje yo o mboxbëche e Leví yo pjëzhi dya mböcjimi cja yo ín menzumügöji a Israel. C'o ley, je t'opjü nu, c'ü pë's'i derecho yo mböcjimi ra dyörüji diezmo. Ra dyötüji yo nu menzumütsjëji, zö xo ngue o mboxbëche e Abraham.

⁶ Mizhocjimi ya vi zopjü e Abraham vi xipji c'ü ro tsja Mizhocjimi ro intsjimi texe c'o ri cãrã cja ne xoñijö mü. E Melquisedec, maco dya pje mi cjavi e Leví, pero o jñü'ü c'e diezmo c'ü o unü e Abraham c'ü; cjanu o dyötpüji c'ua Mizhocjimi e Abraham.

⁷ Dya dyötü e Abraham Mizhocjimi por e Melquisedec; ngue e Melquisedec o dyötü Mizhocjimi por e Abraham. Nguec'ua rí unnc'öji ngüenda c'ü xenda mi pjëzhi na nojo e Melquisedec que na ngue e Abraham.

⁸ Yo mböcjimi yo o mboxbëche e Leví c'o örü dya o diezmo, nde tũ'ü c'o. Pero e Melquisedec, dya t'opjü cja o jña Mizhocjimi cjo o ndũ c'ü.

⁹ Yo o mboxbëche e Leví ötüji o diezmo yo nu menzumütsjëji, pero xo unüji o diezmo. Ra sö rá mangöji c'ü dya nguextjo e Abraham c'ü o jñü diezmo cjanu o unü e Melquisedec; xo 'ñetjo c'o o mboxbëche e Leví xo unüji diezmo e Melquisedec 'ma dya be mi jmus'üji.

¹⁰ Na ngueje mi 'natjoji co e Abraham c'ü nu mboxpaleji 'ma o chjëvi e Melquisedec.

¹¹ Zö mi mböcjimi c'o o mboxbëche e Leví y mi päsp'äji

animale Mizhocjimi, pero c'o nte, dya 'nintspiji o mü'büji c'o na s'o. Nguéc'ua mi jyodü c'ü ro bübü c'ü 'na ndamböcjimi c'ü ri nan'ño, c'ü dya ri nza cja e Aarón c'ü nu mboxbëche e Leví. Mi jyodü ro bübü 'na ndamböcjimi c'ü ri nza cja e Melquisedec. C'o o ley Mizhocjimi c'o o ch'unü c'o nte c'o pa c'o, je mi t'opjü c'o, c'ü ja rvá pëpji c'o o mboxbëche e Leví c'o mi mböcjimi. ¹² Nudya, ya pötü mböcjimi; ya bübü dya 'na ndamböcjimi c'ü nza cja e Melquisedec. Nguéc'ua xo ni jyodü ra pötü dya c'o ley. ¹³ E Jesucristo c'ü ngue ín ndamböcjimigöji dya, dya mboxbëche cja e Leví c'ü; je mboxbëche cja c'ü 'na o t'i e Israel. Dya cjó mi mböcjimi ne rí 'naja c'o o mboxpale e Jesucristo. ¹⁴ Rí pãrãgöji na jo, e Jesucristo c'ín Jmugöji je mboxbëche cja e Judá; maco e Moisés nunca vi mama c'ü ro tsja mböcjimi c'o o mboxbëche e Judá.

¹⁵ Ni jyodü ra pötü c'o ley. Na ngueje cja bübü dya 'na ndamböcjimi c'ü pjëzhi nza cja e Melquisedec. C'e ndamböcjimi ngue e Jesucristo c'ü. ¹⁶ C'o 'ñaja mböcjimi mi emeji c'ua ja nzi ga mama c'o ley, mi cjaji mböcjimi na ngueje mi mboxbëcheji cja e Leví. Pero nudya, c'ü ya tsja mböcjimi, me na zëzhi c'ü. Zö o ndü pero o bübüttö, y nudya dya cja ra ndü. Nguéc'ua ga tsja dya ndamböcjimi c'ü. ¹⁷ Na ngueje o mama a cjava Mizhocjimi o xipji c'ü nu T'i:

Nu'tsc'e, rí sido rí tsjague mböcjimi c'ua ja nzi ma cja e Melquisedec, eñe Mizhocjimi.

¹⁸ C'o ley c'o ot'ü vi unü Mizhocjimi, Mizhocjimi ya mama c'ü dya cja mandazgöji c'o. Na ngueje nuc'o, dya sö ro mböxcöji ro perdonaozgöji ín nzhunc'öji. ¹⁹ C'o ley c'o, dya cjó ndintspi o mü'bü c'ü rví chëzhi a jmi Mizhocjimi. Pero o ëjë e Jesús o 'ñe ngötcüji c'o na s'o. Nguéc'ua 'ma rá ench'e ín mü'büji angueze, ra ndintsquiji ín mü'büji, ngue c'ua ra sö rá chëzhiji cja Mizhocjimi.

²⁰ Mizhocjimi 'ma o 'ñeme mböcjimi e Jesucristo, o mamatsjë na cjuana. ²¹ 'Ma o 'ñemeji c'o 'ñaja mböcjimi, dya cjó jura 'ma. Pero Mizhocjimi 'ma mü o 'ñeme mböcjimi e Jesús, o mamatsjë na cjuana 'ma c'ü. O xipji a cjava:

Nutscö rí Mizhocjimigö rí mamatsjëgö na cjuana y dya rá pötü c'ua ja rgá mbeñegö, c'ü dya ra nguarü rí tsjague mböcjimi nza cja e Melquisedec, eñe Mizhocjimi.

²² Na ngue c'ü ni bübü mböcjimi dya e Jesús, ra sö ra zädä c'o jña c'o ya zocöji Mizhocjimi. Nu c'o jña c'o, ngue 'na testamento c'ü xenda ni muvi que na ngue c'e testamento c'ü o ch'unü c'o ín mboxpalegöji, c'ü ngue c'o ley. ²³ C'o 'ñaja mböcjimi, na puncjü c'o. Na ngue c'ü tñji, dya sö ra sido ra tsjaji mböcjimi. ²⁴ Pero e Jesús, dya ra ndü c'ü, nguec'ua ra sido ra tsja mböcjimi. ²⁵ 'Ma cjó c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, ra sö ra chëzhi cja jmi Mizhocjimi; Mizhocjimi ra recibido c'o. E Jesucristo ra ndintspi o mü'büji, ngue c'ua dya ra bëzhiji. Na ngueje e Jesús dya cja nunca ra ndü'ü, nguec'ua dya ra jyëzi rgá dyötpü Mizhocjimi c'o.

²⁶ Me na jo 'na ndamböcjimi e Jesucristo; ngue c'ü ni jyodüzüji c'ü. Angueze o tsja c'ua ja nzi ma ne Mizhocjimi c'o na jo; dya nduns'ü o nzhübü ni ro tsja c'o rvá s'o. Nuc'ü, dya pje nza czazgöji rí cjaji c'o na s'o. Nguec'ua, ndo pjëzhi na nojo a jens'e dya c'ü. ²⁷ C'o 'ñaja mböcjimi pama pöt'üji o animale, cja na mbäsp'äji c'ua Mizhocjimi ngue c'ua ra perdonaöji o nzhübütsjëji. Nuc'ua cja na mbö'tp'üji c'ua animale Mizhocjimi ngue c'ua ra perdonaöji c'o nte. Pero e Jesús, dya mi jyodü ro tsja a cjanu c'ü. Na ngueje 'natjo vez o ndü va ngötcöji ín nzhunc'öji. ²⁸ C'o ley, je t'opjü c'ü ngue yo nte yo ra tsja ndamböcjimi, maco bübü 'ma cjaji c'o na s'o. Pero 'ma ya

vi cjoĝü na puncjü o cjë, Mizhocjimi o mamatsjë na cjuana va 'ñeme c'ü 'naja c'ü ra tsja ndamböcjimi. C'ü o 'ñeme ngueje c'ü o T'i. Nguetsjë c'ü nu T'i c'ü sö ra tsja me na jo 'na ndamböcjimi c'ü dya ra nguarü.

8

Jesús, abogado de un nuevo pacto

¹ Texe c'o ya ró xi'tsc'öji, ngue c'ü rgui pãrãgueji c'ü ya rí 'ñecjöji dya 'na ndamböcjimi c'ü me pjëzhi na nojo. Angueze ya mimi dya cja o jodyë Mizhocjimi c'ü manda a jens'e. ² Nu cja c'e ngümü de xipjadü nu ja mi pëpji c'o mböcjimi, mi bübü c'e cuarto c'ü me ma sjü'ü. Pero c'ín ndamböcjimigöji c'ü rí 'ñecjöji dya, je va pëpji dya c'ü, nu ja me na sjü a jens'e. Nu c'e lugar a jens'e, dya ngue 'na nte c'ü o dyät'ä c'ü; ngueje Mizhocjimi. ³ Texe yo ndamböcjimi emeji yo, ngue c'ua pje c'o ra mbö'tp'üji Mizhocjimi y pje c'o xe nde ra unüji, para ra perdonao Mizhocjimi o nzhubü yo nte. E Jesús c'ín ndamböcjimigöji dya, xo mi jyodü pje ro unü a jmi Mizhocjimi c'ü. ⁴ 'Ma xe ri bübü dya angueze cja ne xoñijöümü, dya ro tsja mböcjimi 'ma c'ü. Na ngueje xe cãrã yo mböcjimi yo pje c'o nde unü Mizhocjimi c'ua ja nzi ga t'opjü cja o ley Mizhocjimi. ⁵ Nu c'e cuarto c'ü me na sjü nu ja pëpji yo mböcjimi, dya ixi ngue a jens'e c'ü. Pero ngue c'ü rá unüji ngüenda ja ga cja a jens'e. In mbeñeji ja va sjipji e Moisés 'ma ya mi ngue ro dyät'ä c'e ngüxipjadü. O zopjü na ts'izëzhi Mizhocjimi va xipji: "Rí pjötpügüe ngüenda ja rgui dyät'ä c'e ngüxipjadü. Rí dyät'ä c'ü ri nza cja c'o i jñandague ró jí'tsc'ö cja ne t'eje", embeji e Moisés. ⁶ Na ngue c'ü ni tsja dya mböcjimi e Cristo, cja nuevo ne testamento nu o zocüzüji dya Mizhocjimi. C'ü ot'ü testamento c'ü ngue c'o ley, dya sö ro ndintsquiji ín mü'büji. Pero ya mama Mizhocjimi ra ndintsqui e Jesucristo ín mü'bügöji.

Nguec'ua c'e bēpji c'ü pē's'i dya e Cristo, xenda ni muvi c'ü, que na ngueje c'ü o bēpji yo mböcjimi.

⁷ Nu 'ma ro mböxcöji na jo c'ü ot'ü testamento c'ü ngue c'o ley, dya rvi jyodü 'ma c'ü xe ro zocüzüji dya Mizhocjimi nu 'na testamento. ⁸ Pero Mizhocjimi o chö'tp'ü c'o nte c'ü dya mi ätäji c'e testamento c'ü vi unüji c'ü ngue c'o ley. Nguec'ua va mama c'ua:

Ra zädä 'na nu pa'a, 'ma rá zopcjö yo menzumü a Israel 'ñe yo menzumü a Judá, rá unüji 'na testamento c'ü cja nuevo c'ü me rrã jo.

⁹ Dya ri nza cja c'e testamento c'ü ró unü c'o o mboxpale anguezeji 'ma ró pjongüji a Egipto o mbedyeji libre.

C'o ró xipcjöji, dya go dyätcöji. Nguec'ua dya cja xo rvá cjapcöji ngüenda.

¹⁰ Pero c'e testamento c'ü rá unügö yo menzumü a Israel 'ma ra zädä c'o pa c'o, je rga cjava c'o:

Rá cjapcö ín jñagö ra zi'ch'i na jo cja o mü'büji 'ñe cja o pjeñeji, ngue c'ua ra mbãrã ra tsjaji ja c'o nzi rgá negö.

Ngue c'ua ri nguetscö o Mizhocjimizgö anguezeji, y anguezeji ri ngueje ín ch'igö c'o.

¹¹ Y dya cja xe rguí jyodü cjó ra jíchi c'o nu dyoji ra xipjiji: “Ni jyodü rí pãrãgue Mizhocjimi”, ra 'ñeñeji. Iyö.

Texeji ra mbãcöji, zö pje pjëzhiji, zö dya pje pjëzhiji.

¹² Na ngueje rá perdonaogö c'o ri cjaji na s'o.

Dya cja xo rá mbeñegö c'o o nzhubüji, eñe Mizhocjimi.

¹³ C'ü vi mama Mizhocjimi c'ü ri bübü 'na testamento c'ü cja ri nuevo, ixi 'ñetsetjo c'ü ya cjogü c'e testamento c'ü ot'ü vi xipjiji c'o nte, c'ü ngue c'o ley. Y 'ma ya cjogü c'o ley, dya cja mandazüji c'o.

9

El santuario terrenal y el santuario celestial

¹ C'o ley c'o o dyopjü e Moisés c'o vi xipjiji c'o nte mi jinguã, je mi t'opjü nu, c'ü ja rvá ma't'üji Mizhocjimi, 'ñe ja rvá mbëpiji. Xo mi bübü c'e ngüxipjadü c'ü ma sjü'ü, pero mi bübü cja ne xoñijömmü c'ü. ² Cja c'e cuarto c'ü mi mbürü mi cjogü c'o mböcjimi, je nguejnu ma jä'ä nu c'e tracandelerero. Xo ma jä'ä nu c'e mexa c'ü mi päsp'äji tjömmëch'i Mizhocjimi. C'e cuarto c'ü, ngue c'ü ma sjü c'ü. ³ Y nu ja mi cjogüji c'ü na yeje cuarto, je xo mi 'nüns'ü nu c'e bitu c'ü mi cjo't'ü c'e cuarto. C'e cuarto c'ü na yeje, ngue c'ü xenda ma sjü c'ü. ⁴ Je nguejnu ma jä'ä nu c'e arta c'ü dyavü o oro, nu ja mi tjüt'üji c'o me ma jo ma jyärä nza cja o nguichjünü. Je xo ma jä'ä nu, c'e caja c'ü mi bës'i c'o laja c'o mi t'opjü c'ü ot'ü testamento c'ü ngue c'o o mandamiento Mizhocjimi. Nu c'e caja vi ngos'üji dyavü o oro c'ü. A mbo cja c'e caja, mi jä'ä c'e s'äbä c'ü xo mi dyavü o oro c'ua ja mi qui'i c'e maná. Je xo mi jü'ü nu c'e dyenza c'ü o nzhäjnä 'na nu pa'a 'ma mi jün e Aarón. Je xo mi qui'i nu, c'o laja c'o mi t'opjü c'o mandamiento. ⁵ C'ü mi cjo'bü c'e caja c'ü, je mi xis'iji nu, c'o o cji'i c'o animale para ro perdonao Mizhocjimi o nzhübü c'o nte. A xes'e cja c'ü mi cjo'bü, mi bübü yeje c'o vi t'ät'ä de oro c'o mi peje o juaja. Nu c'o, mi xiji querubín c'o. Mi co'büvi o juavi a xes'e cja c'e caja. Nuc'o, ngue c'o rví unü ngüenda c'o nte c'ü mi bübü Mizhocjimi co anguezeji. Nujyo, ro sö xe ro xi'tsc'öji ja ga cja, pero dya ni jyodu dya.

⁶ 'Ma ya vi jogü cja c'e ngüxipjadü texe yo ya ró xi'tsc'öji, o mbürü c'o mböcjimi o pëpjiji nu. Pama mi cjogüji cja c'e cuarto c'ü ma sjü, ro mbëpiji Mizhocjimi. ⁷ C'e cuarto c'ü xenda ma sjü, nguextjo c'e ndamböcjimi c'ü mi sö ro cjogü nu. 'Natjo pa nu cjë mi cjogü nu c'ü. 'Ma mi cjogü c'ü, mi tjëdyi o cji o animale, mi unü a

jmi Mizhocjimi c'ü. Mi xis'i nu c'o cji c'ü rví perdonao Mizhocjimi o nzhubü angueze, 'ñe c'o o nzhubü c'o nte. ⁸ C'ü mi cja a cjanu c'e ndamböcjimi, ngue c'ü ni jítscöji o Espíritu Mizhocjimi c'ü dya sö c'o nte ro chëzhiji a jmi Mizhocjimi nu ja me ma sjü. Dya sö ro chëzhiji 'ma xe mi bübü c'e ngüxipjadü nu ja mi pëpi c'o mböcjimi Mizhocjimi. ⁹ Nguec'ua yo cjë yo rí cãrãgöji dya, sö rá unnc'öji dya ngüenda pje ne ra mama c'o bëpji c'o mi cja c'o mböcjimi. C'o mböcjimi mi pö't'üji animale, cja ma mbäsp'äji Mizhocjimi, y pje c'o xe nde ma ofrenda mi unüji c'ü. Pero c'o nte c'o ma ã unü c'o animale c'o mböcjimi ro mbö't'üji, dya go 'nintspiji o mü'büji c'o na s'o, pero mi sido mi unüji ngüenda c'ü mi tû o nzhubüji. ¹⁰ C'o ley c'o mi ätä c'o mböcjimi ma mbëpji Mizhocjimi, je t'opjü c'o, c'ü pje ma jñönü mi sö ro zi'iji, 'ñe c'o dya mi sö ro ziji. Je xo t'opjü c'o, c'ü ja rvá xajaji, 'ñe ja rvá xindyëji, 'ñe ja rvá mbe'ch'e o nguaji. Mizhocjimi vi dyacöji c'o ley c'o, hasta 'ma cja ro zädä c'o cjë 'ma ro ndintscöji ín mün'c'öji c'ü.

¹¹ Ya zädä o ëjë e Cristo c'ü ngue ín ndamböcjimigöji dya. Nguec'ua Mizhocjimi ga dyacöji dya c'o xenda na jo. E Cristo ya cjogü a mbo'o nu ja me nda ni muvi 'ñe me nda na jo. Nu ja bübü dya angueze, dya cjó dyät'ä co o dyë 'na nte. Na ngue, dya ngue 'na ngümü cja ne xoñijöümü. ¹² E Jesús 'ma o cjogü a jens'e, dya ndëdyi o cji c'o ts'ichivo, ni ri ngue o cji c'o ts'itrangëlo. Pero o cjogü a jens'e na ngueje nguetsjë o cji c'ü o pjödü 'ma o mbö't'üji. Je bübü dya nu e Jesús; dya ni jyödü ra cjogü y ra mbedye c'ua ja nzi ma tsja c'o mböcjimi. Na ngue c'ü vi 'ñe ndü angueze, o ngötcüji c'o na s'o c'o rí cjaji. Nguec'ua, dya cja rá ma cjöt'ügöji c'o. ¹³ C'o nte c'o, 'ma cjó c'o pje mi tjörü c'o ma s'o, mi pëgaji c'o na s'o cja o cuerpoji. Nuc'ua c'o mböcjimi ra mbö't'üji c'ua c'o ts'itrangëlo 'ñe

c'o ts'ichivo. O bübü 'ma ra mbant'aji co ndeje c'o o bozivi 'na ts'isungëlo, cja rrü xis'iji c'ua c'o nte c'o vi pëga c'o ma s'o, para ro jogü c'o vi pëgaji c'o o cuerpoji. ¹⁴ Pero xenda ni muvi c'ü vi mbö't'üji e Cristo va pjödü o cji. Na ngueje Mizhocjimi angueze y ra bübütjo. Y na yeje, angueze o netsjë ro mbö't'üji, na ngue je ga cjanu va ne Mizhocjimi. Y c'ü na jñi'i, mi ojtjo c'o ma s'o angueze. Nguec'ua c'o na s'o c'o mi cjagöji 'ma ya mi ngue ro bëzhgöji ín aljmaji, ra perdonaozüji dya c'o, ngue c'ua rá pãrãgöji c'ü dya cja rí tügöji ín nzhunc'öji. Ngue c'ua xo ra sö rá chëzhgöji dya a jmi Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e, rá ma'tc'öji c'ü.

¹⁵ Mizhocjimi o mama mi jinguã c'ü ro perdonaozgöji ín nzhunc'öji, y dya cja ri tügöji c'o. Mi tüji ín nzhunc'öji na ngueje dya mi ätcöji c'ü ot'ü testamento c'ü ngue c'o ley c'o vi mandazgöji Mizhocjimi. Pero ya zocüzüji dya 'na testamento nu cja nuevo. Na ngue 'ma o ndü e Jesucristo, o ngötcöji c'o mi tügöji, 'ñe c'o mi tû c'o mi cãrã mi jinguã. Nguec'ua nudya, texe c'o o tsjapü Mizhocjimi o t'i mi jinguã, 'ñe c'o cjapü dya o t'i, ra perdonao dya Mizhocjimi c'o, c'ua ja nzi va mama mi jinguã. ¹⁶ Tsjijñiji ne jña nu rá xi'tsc'öji dya. 'Ma cjó c'o ra mbãbã 'na testamento ra jñu's'ü cjó ra zopcü c'o pë's'i, dya ixta ch'unü. Cja ra ch'unü c'o pë's'i, 'ma cja ra mbãrã c'o pje pjëzhi c'ü na cjuana ya ndü'ü c'e nte c'ü o mbãbã c'e testamento. ¹⁷ Cja ra ch'unü c'o, 'ma ya rguí ndü c'e nte. Dya cjó be sö ra ch'unü c'o pë's'i c'e nte c'ü, 'ma xe ri büntjo c'ü. ¹⁸ Je xo ma cjatjonu 'ma o unü Mizhocjimi c'o ín mboxpalegöji c'ü ot'ü testamento c'ü ngue c'o o ley Mizhocjimi, o tsja e Moisés o xis'iji c'o o cji c'o animale c'o ya vi bö't'ü. Nuc'ua ndeze c'e pa c'ü, c'o ín mboxpalegöji mi jyodü ro dyätãji c'o ley c'o. ¹⁹ C'e pa c'ü, o tsja e Moisés, ot'ü o zopjü c'o ín mboxpalegöji o xipjiji texe c'o o ley Mizhocjimi. Nuc'ua cjanu o ma tjë'ë c'ua c'o o cji c'o ts'itrangëlo 'ñe c'o o cji

c'o ts'ichivo, c'o ya vi chjanba o ndeje. Cjanu o jün 'na pjin'ño c'ü mi böch'ü o mbaxidyö. Nuc'ua co c'e pjin'ño c'ü, ngue c'ü vi xis'i o cji'i c'e libro c'ü mi t'opjü c'o ley. Cja xo nu xis'i c'ua cji'i texe c'o nte. ²⁰ Nuc'ua e Moisés cjanu o zopjü c'o nte o xipjiji: “Yo cji yo ró xixc'iji 'ñe yo ró xis'i ne libro, ngue yo rgui unnc'ejí ngüenda c'ü ni jyodü rí dyätqueji ne testamento nu cja dya'c'üji Mizhocjimi, ni jyodü rí dyätqueji dya yo ley yo cja mandatsc'ejí”, eñe e Moisés. ²¹ Je xo va cjatjonu xo xis'i o cji'i c'e ngüxipjadü, 'ñe texe c'o traste 'ñe c'o pje nde mi jyodü cja o böpji c'o mböcjimi. ²² Xo t'opjü cja c'o ley, casi texe 'ma cjó c'o mi pëga c'o ma s'o, mi jyodü ro ndintspiji co cji'i. 'Ma cjó c'o mi cja c'o ma s'o, mi jyodü ro mbö't'üji animale ro xis'iji c'o o cji c'o, ngue c'ua ro perdonaöji o nzhubü c'e nte c'ü.

El sacrificio de Cristo quita el pecado

²³ Xo mi jyodü ro xis'iji o cji o animale cja c'e ngüxipjadü ngue c'ua ro ndintspiji c'ü, 'ñe c'o pje nde mi cupaji nu. Pero para ro ndintscöji ín mün'c'öji ngue c'ua ro sö ro chëzhgöji a jmi Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e, dya mi muvi c'o o cji o animale. C'ü vi t'ät'ä c'e ngüxipjadü c'ü, ngue c'ü rví unü ngüenda c'o nte ja ga cja a jens'e nu ja bübü Mizhocjimi. ²⁴ Nu ja cjögü dya e Cristo, dya ngue c'e ngüxipjadü c'ü vi dyät'ä co a dyë c'o nte. Nu ja cjögü, je ngueje a jens'e nu ja va ötü dya Mizhocjimi por nutscöji. ²⁵ C'o ndamböcjimi tsjë'ma mi cjögüji nu ja me ma sjü. Je mi tjëdyiji nu c'o cji c'o dya mi ngue o cjitsjëji anguezeji. Pero dya ga cjanu va tsja e Cristo. Na ngue 'natjo vez c'ü o 'ñe ndü. ²⁶ 'Ma ro ë na puncjü vez, ya na puncjü vez rví mbö't'üji c'ü, ndeze 'ma o mbürü o ngärã yo nte. Pero dya je ga cjanu. Na ngueje yo cjë yo ya ni ma ra nguins'i nu xoñijöümü, 'natjo vez o ëjë angueze. O ë ro 'ñe unü c'ü o vida ro mbö't'üji, ngue c'ua ro ndintscöji ín mün'c'öji c'o

na s'o. ²⁷ Nutscöji rí nteji, o ch'acöji c'ü 'natjo vez rá tügöji. Y nuc'ua, cja rrü jñüncüji c'ua nguenda Mizhocjimi. ²⁸ Je xo va cjatjonu e Cristo. 'Natjo vez va 'ñe ndü'ũ ngue c'ua va ngõ'tp'ü o nzhubü na puncjü o nte. Angueze ra ëjê na yeje. C'ü rguí 'ñeje, dya ngue c'ü ra ë ndü na yeje c'ü rguí ngõtcöji c'o na s'o, jiyö. Ngue c'ü ra 'ñe zidy c'o te'be c'ü, ra mimiji co Mizhocjimi a jens'e.

10

¹ C'o ley c'o vi ch'unü c'o ín mboxpalegöji, ngue c'ü rví unüji nguenda c'ü ro ëjê 'naja c'ü ro ndintspiji o mü'büji. C'o ley, dya ndintspiji o mü'büji c'o. Zö tsjê'ma mi pö't'üji o animale c'o mi päsp'äji Mizhocjimi, pero sido mi tûji o nzhubüji. ² Nu c'ü mi mbäsp'äji o animale, 'ma ro sö ro ndintspiji o mü'büji, dya cja xe ro mbäsp'äji 'ma. Na ngue ya rví 'nintspiji na jo; dya cja xe ri söji cjo ri tûji c'o na s'o 'ma. ³ Pero dya je ma cjanu. Na ngueje tsjê'ma tsjê'ma mi päsp'äji c'o animale Mizhocjimi, nguec'ua c'o nte'e tsjê'ma tsjê'ma mi mbeñeji c'ü xe mi tûji c'o na s'o. ⁴ Na ngueje c'o o cji c'o ts'itrangëlo 'ñe c'o o cji c'o ts'ichivo, dya sö ra ndintscöji ín mün'c'öji c'o na s'o.

⁵ Nguec'ua 'ma o ëjê e Cristo cja ne xoñijömmü, o mama a cjava angueze va xipji Mizhocjimi c'ü nu Tata:

Yo nte pä'sc'äji o animale y pje c'o nde da'c'ejí. Pero dya nda in negue a cjanu.

Nguec'ua rí dyacö 'na cuerpo rá c jagö texe c'ua ja nzi gui ñegue.

⁶ C'ü ni mbä'sc'äji o animale, 'ñe c'o pje c'o nde ni dya'c'ejí, dya nda in negue a cjanu.

⁷ Nguec'ua ró mangö: "Nu'tsc'e Mizhocjimi, rí ne rá c jagö c'ua ja nzi gui ñegue.

Rí ne rá c'jagö c'ua ja nzi ga t'opjü c'o in leygue cja c'e libro c'ü 'mans'a. Rí ne rá c'jagö c'ua ja nzi ga t'opjü rá c'jagö", eñe e Cristo.

⁸ Tsijñiji c'o o mama e Cristo. Ot'ü o mama c'ü dya nda go ne Mizhocjimi c'ü mi mbäsp'äji o animale, ni ri ngue c'ü mi tjü'tp'üji c'o, ni xo ri ngue c'ü pje c'o mi unüji angueze para ro perdonaoji o nzhübü c'o nte. Maco c'o ley, je t'opjü c'ü je ga cjanu rvá tsja c'o mböcjimi. ⁹ Nuc'ua e Cristo cjanu o mama: "Nu'tsc'e Mizhocjimi, rí ne rá c'jagö c'ua ja nzi gui ñegue", eñe. Nguéc'ua dya cja ni muvi c'ü ni mbäsp'äji animale Mizhocjimi, o c'ü pje c'o nde unüji para ra perdonaozgöji ín nzhunc'öji. C'ü ni muvi dya, ngue c'ü o 'ñe ndü e Cristo c'ua ja nzi va ne Mizhocjimi. ¹⁰ E Cristo 'natjo vez va 'ñe ndü'ü, na ngue je ga cjanu va ne Mizhocjimi. Nguéc'ua ya na jözügöji dya a jmi angueze.

¹¹⁻¹² Yo mböcjimi pama pama pö't'üji o animale, cja rrü mbäsp'äji c'ua Mizhocjimi. Maco c'o o cji o animale, dya sö ra ndintspi o mü'bü yo nte c'o o pecadoji. Pero e Cristo 'natjo vez va 'ñe ndü va ngötcöji ín nzhunc'öji c'ü, nguec'ua dya cja rí tügöji c'o. Yo mböcjimi, dya söyaji, sido pö't'üji o animale. Pero e Cristo, ya mimi dya a jens'e cja o jodyë Mizhocjimi, ya söya. Na ngue ya nguarü c'e bëpji c'ü o 'ñe tsja, 'natjo vez o 'ñe ndü por nutscöji. ¹³ Nudya, je mimi e Cristo a jens'e; te'be hasta 'ma ra ndöpüji c'o nu'u na ü. ¹⁴ Na ngue c'ü 'natjo vez va ndü e Cristo, ya ndintsquiji ín mün'c'öji nutscöji o ntezgöji dya. Nguéc'ua, dya cja rí tüji dya c'o na s'o. ¹⁵ Je xo ga cjatjonu ga xitscöji o Espíritu Mizhocjimi:

¹⁶ C'e testamento c'ü rá unügö yo nte 'ma ra zädä c'o pa c'o, je rgá cjava c'ü.

Rá c'japcö ín jñagö ra zi'ch'i na jo cja o mü'büji 'ñe cja o pjeñeji, ngue c'ua ra mbärã ra tsjaji c'ua ja nzi rgá negö, eñe Mizhocjimi.

¹⁷ Xo mama a cjava:

Yo nte, dya ätcäji ín leygö, me tuns'ü o nzhübüji. Pero rá perdonaogöji, dya cja xe rá mbeñe c'o na s'o c'o cjaji, eñe.

¹⁸ 'Ma ya perdonaozgöji Mizhocjimi c'o na s'o, ixi pãrãgueji c'ü dya cja xe ni jyodü cjó pje xe ra unü Mizhocjimi ngue c'ua ra perdonaozgöji c'o.

Debemos acercarnos a Dios

¹⁹ Nguец'ua mi cjuarmats'ügöji, ra sö rá chëzhgöji dya a jmi Mizhocjimi c'ü bübü nu ja me na sjü'ü; dya cja ni jyodü rá sügöji. Na ngueje e Jesucristo o pjödü o cji va ndü. ²⁰ Nu cja c'e ngüxipjadü nu ja mi pëpji c'o mböcjimi mi jinguã, mi 'nüns'ü 'na bitu ngue c'ua dya sö ro cjogüji nu ja me ma sjü'ü. Pero nutscöji sö rá chëzhgöji dya a jmi Mizhocjimi c'ü bübü nu ja me na sjü a jens'e. Sö rá chëzhgöji, na ngue o ndü e Jesucristo, cjanu o te o bübütjo na yeje. ²¹ Nguetsjë angueze ín ndamböcjimigöji dya c'ü, nutscöji o t'izgöji dya Mizhocjimi. ²² C'ua ja nzi va tsja e Moisés o xis'i c'o mböcjimi o cji c'o animale ngue c'ua ro 'nintspi c'o, je xo ga cjazgöji dya nu, Mizhocjimi ya ndintscöji ín mün'c'öji dya. Y c'ua ja nzi ma xaja c'o mböcjimi ngue c'ua ro chjintsitsjëji o cuerpoji, je xo ga cjazgöji dya nu, ró jigöji rvá jizhgöji c'ü ya 'nintscöji dya ín mün'c'öji. Nguец'ua ni jyodü rá chëzhgöji dya a jmi Mizhocjimi co texe ín mün'c'öji, y rá junt'ü ín mün'c'öji c'ü ra recibidozüji dya c'ü. ²³ Ni jyodü sido rá junt'ü ín mü'büji a cjanu; dya rá yembeñeji. Y rá xipjiji yo nte. Na ngue Mizhocjimi cumple c'ü mama. ²⁴ Xo ni jyodü rá pötü rga zopjüji yo mi cjuarmaji, ngue c'ua rá s'iyaji yo nín minteji y rá pjösc'öji yo. ²⁵ Cãrã o cjuarma c'o dya cja jmurüji co c'o nu cjuarmatsjëji. Dya ni jyodü a cjanu. Ni jyodü rá jmurügöji y rá pötü rga zopjüji. Ni jyodü na

puncjü rá cjaji a cjanu, na ngueje rí pãrãgöji ya va chëzhi c'e pa 'ma ra ëjë na yeje e Jesucristo.

²⁶ Nutscöji rí pãrãgöji c'ü na cjuana ja ga cja e Cristo. Nguéc'ua nu 'ma ixtá mbeñe rá cjaji c'o na s'o, dya sö xe ra perdonaozgöji c'o. Na ngueje ya ndü e Cristo por nutscöji, dya cja sö xe ra ndü na yeje. ²⁷ C'ü ra sö rá te'beji 'ma, nguextjo c'ü ra tsjacöji Mizhocjimi me rá sufregöji na puncjü. Na ngueje texe c'o üji e Cristo, Mizhocjimi me ra ünübü c'o, ra tsjapü ra ma sufreji cja sivi. ²⁸ Mi jinguã mi cãrã c'o o tsjapü dya ni muvi c'o o ley Mizhocjimi c'o vi dyopjü e Moisés, o tsjaji na s'o. Pero 'ma mi bübü yeje o jñi'i testigo c'o ro mama pje vi tsja c'o nte c'o, ro mbö't'üji 'ma c'o vi tsja na s'o, dya ro perdonaoji. ²⁹ E Jesús o pjödü o cji va ndü'ü. Nguéc'ua Mizhocjimi sö ra dyacöji dya c'o na jo c'o vi mama, y nguéc'ua sö ra ndintscöji dya c'o na s'o. Y o Espíritu jítscöji ja ga s'iyazgöji Mizhocjimi. Nguéc'ua 'ma cjó c'o mbeñe ra tsja c'o na s'o, nu'ma, jünpü 'ma o jña e Jesús c'ü nu T'i Mizhocjimi cja rrü yönbü c'ua, y cjapü dya ni muvi c'ü vi ndü c'ü, y cja c'o na s'o chjëntjui c'ü ro zadü o Espíritu Mizhocjimi. Nguéc'ua c'e nte c'ü, mercedo c'ü xenda ra sufre na puncjü, que na ngueje c'o dya dyätä c'o ley mi jinguã. ³⁰ Na ngueje rí pãrãgöji ja ga cja Mizhocjimi c'ü o mama a cjava: “Nguetscö rá cjapü ra sufre c'o cja na s'o, rá nzhopcöji c'o na s'o c'o vi tsjacöji”, eñe. Je xo t'opjü a cjava o jña Mizhocjimi: “Mizhocjimi ra jñünpü ngüenda c'o o t'i”, eñe. ³¹ Me na sjü 'ma cjó c'o ra tsja c'o na s'o. Na ngue Mizhocjimi ra tsjapü ra sufre na puncjü.

³² Nu'tsc'eji rí mbeñegueji na jo c'o pa 'ma cja vi pãrãgueji ja ga cja e Cristo. O tsja'c'üji yo nte i sufregueji na puncjü pero i sëchqueji, dya i jyëzgueji e Jesucristo. ³³ Bübü 'ma me go tsja'c'üji burla va zanc'üji yo nte, y va tsja'c'eji c'o na s'o. Xo bübü 'ma i dyocjeji c'o cjuarma

c'o je xo ga cjatjonu va tsjapüji, i juentsqueji c'o. ³⁴ I juentsqueji c'o cjuarma c'o mi sufre a pjörü, i pjösc'ejji c'o. Y 'ma o tsja c'o nte o jñünnc'ejji c'o mi pë'sc'ejji, me i mäc'ejji vi pësp'ijji paciencia c'o. Na ngueje in pärägueji je bë'sc'ejji a jens'e c'o xenda na jo'o c'o dya ra chjorü. ³⁵ Nguec'ua, dya rí jyëziji e Cristo; sido rí jñunt'ü in mü'büji c'ü ra salvats'üji c'ü, dya rí sÿji. Na ngueje 'ma rí sidoji, ra dya'c'ejji 'ma Mizhocjimi c'o me na jo. ³⁶ Ni jyodü rí tsjagueji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi; ni jyodü rí sëchqueji ngue c'ua ra dya'c'ejji c'ü ya mama. ³⁷ Na ngueje je t'opjü a cjava o jña Mizhocjimi:

Ya ngue ra ëjë na yeje nu c'ü in te'beji; dya ra mezhe c'ü.

³⁸ Ma cjó c'o ench'e o mü'bü c'ü, ya jogü cja ín jmigö 'ma c'o. Y 'ma ra sido ra creoji, rá unüji ra ma mimiji co nuzgö.

Pero 'ma cjó c'o ra zü'ü y ra chjench'ejji, 'ma dya cja ra 'ñejmeji, nu'ma, dya cja rá mäpägö 'ma c'o, eñe Mizhocjimi.

³⁹ C'o sÿ a cjanu, ra ndüji, dya ra salvaji. Nutscöji, dya rá sÿji. Rí ench'e ín mün'c'öji Mizhocjimi nguec'ua ra dyacöji c'ü dya rá tÿji, rá bünc'öji.

11

La fe

¹ Nu 'ma rí ench'e ín mü'bügöji Mizhocjimi, rí pärägöji 'ma c'ü ra zädä c'o ya mama angueze. Y rí te'beji c'o, zö dya rí jandaji cjo ra zädä. ² Bübü c'o mi cãrã mi jinguã c'o me nântji cja o jña Mizhocjimi c'ü mi cjaji na jo. Me nântji a cjanu na ngue mi ench'e o mü'büji Mizhocjimi, mi päräji c'ü ro tsja c'ua ja nzi va mama.

³ Mi jinguã mi ojtjo yo bübü dya; mi nguextjo Mizhocjimi. Nuc'ua o mama Mizhocjimi c'ü ro bübü ne jens'e 'ñe ne xoñijö mü, o bübü c'ua. Nguec'ua rí ench'e ín

mün'c'öji Mizhocjimi, rí pãrãji ra zädä c'ua ja nzi ga mama angueze.

⁴ Mi jinguã, e Abel o mbö't'ü o animale c'o o mbäsp'ä Mizhocjimi. Xo 'ñetjo e Caín, xo mbäsp'ä Mizhocjimi c'o vi mbedye cja o juajma. Pero c'o o mbäsp'ä e Abel, xenda ma jo a jmi Mizhocjimi c'o, na ngueje e Abel mi ench'e o mü'bü Mizhocjimi. Rí pãrãgöji c'ü ma jo e Abel a jmi Mizhocjimi, na ngueje Mizhocjimi o mápä c'o o unü e Abel. Nguec'ua zö ya ndü e Abel, pero chjëntjui c'ü xe ri ñatjo c'ü, na ngueje sö rá unnc'öji ngüenda cja o jña Mizhocjimi ja va 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi c'ü.

⁵ E Enoc mi ench'e o mü'bü Mizhocjimi. Nguec'ua o s'idyi a jens'e, dya go ndü c'ü. Dya cja xe go mimi va cja ne xoñijö mü, na ngueje Mizhocjimi ya vi zidy a jens'e. Je t'opjü cja o jña Mizhocjimi c'ü mi cja Mizhocjimi mi mápä e Enoc 'ma dya be mi sidyi a jens'e. ⁶ 'Na nte, 'ma dya ra 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi, nu'ma, dya sö Mizhocjimi ra mápä 'ma c'e nte. Na ngueje 'ma cjö c'o ne ra chëzhi a jmi Mizhocjimi, ni jyodü ra jñunt'ü o mü'bü c'ü bübüjtjo Mizhocjimi. Xo ni jyodü ra jñunt'ü o mü'bü, 'ma ra jyodü Mizhocjimi co texe o mü'bü, Mizhocjimi ra unü c'ü rguí mbãrã ja ga cja angueze, y ra recibido c'ü.

⁷ E Noé, xo 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi. Mizhocjimi o zopjü e Noé o xipji c'ü ro pejñe 'na tradyebe ro chjotü texe c'o nte. Zö nunca mi jandaji a cjanu c'o pa c'o, pero e Noé o creo c'ü vi mama Mizhocjimi. O züpü c'ua c'o jña c'o, go dyät'ä c'ua 'na barco. Nguec'ua dya ndü e Noé cja c'e tradyebe, ni ri ngue c'ü nu su, ni xo ri ngue c'o o t'i, ni xo ri ngue c'o o cjö. E Noé o jñunt'ü o mü'bü c'ü ro 'ñeje 'na tradyebe c'ua ja nzi va mama Mizhocjimi. Nguec'ua va mama Mizhocjimi c'ü ya ma jo e Noé cja o jmi. Pero c'o nte, dya tsjapüji ngüenda c'ü vi mama Mizhocjimi. Nguec'ua jñetse ma s'o c'o nte c'o.

⁸ E Abraham, Mizhocjimi o xipji ro mbedye cja c'ü o jñiñi, ro ma cja c'ü 'na jñiñi c'ü ro tsjapü o cjaja. E Abraham o 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi c'ü. Nguec'ua ixco dyätä Mizhocjimi go mbedye go ma c'ua, zö dya mi pärã ja je ro zät'ä. ⁹ Nu cja c'e jñiñi c'ü vi mama Mizhocjimi ro unü e Abraham, e Abraham mi nzhontjo mi nzhontjo nu. Na ngue dya be mi ngue o cjaja c'e jñiñi c'ü. Mi bübütjo e Abraham cja 'na ngüxipjadü c'ü mi tä's'ätjoji. E Abraham mi nzhontji e Isaac c'ü nu t'i, 'ñe e Jacob c'ü nu bëche c'o xo vi xipji Mizhocjimi ro tsjapü o cjajavi c'e jñiñi c'ü. Zö mi nzhontjo e Abraham, pero mi sido mi ejme Mizhocjimi. ¹⁰ Mi te'be ro ma mimi cja c'e jñiñi a jens'e c'ü nunca ra chjorü, c'ü nguetsjë Mizhocjimi o dyät'ä ja c'o nzi va ne.

¹¹ E Sara c'ü nu su e Abraham, dya mi muxt'i c'ü. Ya xo vi cjogü o cjë'ë 'ma ro muxt'i. Pero o 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi, mi pärã c'ü ro mus'ü 'na ts'it'i c'ua ja nzi va mama Mizhocjimi. Nguec'ua Mizhocjimi o unü e Sara ro nduns'ü c'e ts'it'i c'ü o mus'ü. ¹² Nguec'ua e Abraham, zö ya me mi pale cjó xe ro mama c'ü xe ro sö ro 'ñeje t'i c'ü, pero go tsãjã na puncjü o mboxbëche c'ü. Yo seje a jens'e, 'ñe c'o 'ñöxö mü c'o jãrä a ñünü cja yo ndare 'ñe cja yo mar, dya cjó sö ra mbezhe c'o. Je xo ga cjatjonu yo o mboxbëche e Abraham, me na puncjü yo.

¹³ E Abraham o ndü c'ü, y dya go ch'unü va texe c'o vi xipji Mizhocjimi c'ü. Je xo va cjatjonu e Isaac 'ñe e Jacob. Pero mi sido mi junt'ü o mü'büji c'ü ro unü Mizhocjimi anguezeji c'ua ja nzi va mama; mi sido mi creoji hasta 'ma mü o ndüji. Mi pärãji, zö ro mezhe pero ro zädä c'o vi mama Mizhocjimi. Nguec'ua ma mäji. Y mi mama anguezeji mi xipjiji a cjava c'o 'ñaja nte: “Nutscöjme, rí nzhontcjöjme cja ne xoñijö mü”, mi eñeji. ¹⁴ C'ü vi mamaji a cjanu, ixí 'ñetsetjo c'ü mi jodüji c'ü 'na jñiñi. ¹⁵ C'e jñiñi

c'ü mi jodü e Abraham 'ñe e Isaac 'ñe e Jacob, dya mi ngue c'e jñiñi nu ja ot'ü mi bübü e Abraham. 'Ma ri ngueje c'ü, ro sö ro nzhogüji 'ma; dya pje ro ts'a's'üji. ¹⁶ Pero me mi ne o mü'büji 'na jñiñi c'ü me xe na jo'o, c'ü ngue a jens'e. Nguec'ua, dya tseje Mizhocjimi ga mama: “Ngue o Mizhocjimizgö yo”, eñe. Ixi jñetsetjo c'ü dya tse c'ü. Na ngueje ya dyät'ä 'na jñiñi nu ja ra ma ngãrã anguezeji.

¹⁷⁻¹⁸ Mizhocjimi ya vi xipji a cjava e Abraham: “Je ngue in ch'igue e Isaac c'ü ra tsja tata cja in mboxbëchegue”, eñe Mizhocjimi. 'Na nu pa'a Mizhocjimi o tsjapü 'na prueba e Abraham; o xipji c'ü ro tsja e Abraham ro unü e Isaac c'ua ja nzi ma mbäsp'äji o animale Mizhocjimi. Zö e Isaac mi ngue c'ü 'natjo nu t'i e Abraham, pero e Abraham ya mi ngue ro mbö't'ü e Isaac ro unü Mizhocjimi. Na ngue mi junt'ü o mü'bü c'ü je ri ngue e Isaac c'ü ro tsja tata cja nu mboxbëche e Abraham, c'ua ja nzi va mama Mizhocjimi. ¹⁹ E Abraham mi pãrã, zö ro mbö't'ü e Isaac pero Mizhocjimi mi pë's'i poder, mi sö ro tsjapü ro te e Isaac ro bübü'tjo na yeje. Nguec'ua Mizhocjimi o ts'a's'ü c'ua e Abraham, dya jyëzi ro mbö't'ü e Isaac. Nguec'ua e Abraham xe go sitjo c'ü nu t'i, chjëntjui c'ü ya rví ndü. Na ngueje ya mi ngue ro mbö't'ü.

²⁰ E Isaac xo 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi. Nguec'ua va tsja e Isaac va dyötpü c'ua Mizhocjimi c'o nu t'i c'o mi ngue e Jacob 'ñe e Esaú. Y o xipjivi ja rvá intsjimi Mizhocjimi anguezevi 'ñe c'o nu mboxbëchevi c'o cjë c'o cja ro ëjë. ²¹ E Jacob xo 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi. Nguec'ua 'ma ya ma tũ'ü c'ü, o dãnã c'ü o ch'äjã va dyötpü Mizhocjimi nza yeje c'o o bëche c'o mi ngue o t'i e José. ²² E José xo 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi, mi pãrã c'ü ro tsja Mizhocjimi c'ua ja nzi va mama. Nguec'ua 'ma ya ma tũ'ü c'ü, o mama ja rvá tsja c'o o mboxbëche e Jacob c'o mi xiji Israelita. O mama c'ü ro ngãrãji a Egipto pero ro mbedyeji

nu, 'ma ro zädä c'o pa. Y xo xipji c'o ɔ dyoji ro ndunbüji c'ü ɔ cuerpo angueze 'ma ro mbedyeji.

²³ O mezhe c'ua, c'ü mi rey a Egipto o manda ro pant'aji cja ndare texe c'o ts'it'i cja c'o Israelita 'ma cja mi jmus'ütjoji. 'Ma o jmus'ü e Moisés, c'ü nu tata 'ñe c'ü nu nana o jñandavi c'ü me ma zö c'e ts'ilëlë, xa'ma pje c'o ro mbëzhi c'ü. Anguezevi o 'ñench'e ɔ mü'büvi Mizhocjimi. Nguec'ua va pönüvi jñi zana c'e ts'ilëlë c'ü mi ngue e Moisés. Dya go züpüvi ɔ jña c'e rey. ²⁴ Nuc'ua c'ü nu xunt'i c'e rey a Egipto, 'ma o chöt'ü c'e ts'ilëlë c'ü mi ngue e Moisés, o tsjapü ɔ t'i c'ua c'ü. Pero 'ma mü o nocü e Moisés o 'ñench'e ɔ mü'bü Mizhocjimi c'ü. Nguec'ua 'ma ya vi bëzo angueze, dya cja ne xe ro nädäji angueze mi ngue ɔ t'i c'ü nu xunt'i c'e rey. ²⁵ Ro sö e Moisés xe ro tsja bëche cja c'e rey, ngue c'ua xe ro mäjä e Moisés rvá züji, ro tsja c'o nte. Pero o unü ngüenda c'ü dya rvá jo a cjanu, 'ñe c'ü dya ro mezhe rvá mäjä. Na ngue c'ü rví mäjä a cjanu, je ri tsjatjo va cja ne xoñijöümü. C'ü o tsja, o mbeñe c'ü xenda rvá jo ro dyoji c'o nu menzumüji a Israel c'o vi juajnü Mizhocjimi, y ro sufre co anguezeji. ²⁶ O nguijñi angueze, zö ro zadüji angueze pero xenda rví muvi c'ü ro dyätä e Cristo rvá mbedye a Egipto, que na ngueje c'ü ro nguejme ro tsjapü ɔ cjaja texe c'o mi pë's'iji cja trabodega nu. Na ngueje e Moisés mi te'be c'o xenda na jo c'o ro unü Mizhocjimi. ²⁷ C'ü vi mbedye e Moisés a Egipto, dya ngue c'ü mi sū c'ü pje ro tsjapü c'e rey; ngue c'ü mi junt'ü ɔ mü'bü ro zädä 'ma ro sö ro pjongü libre c'o nu menzumütsjëji. Mi creo c'o vi mama Mizhocjimi, nza cja 'ma ixto ñavi ro jñandba ɔ jmi; maco dya cjó janda Mizhocjimi.

²⁸ Na ngue c'ü mi ench'e ɔ mü'bü Mizhocjimi, o mbürü e Moisés o pjongü c'e mbaxua c'ü ni chjü Pascua, o xipji c'o nu menzumüji a Israel ro xis'iji o cji cja ngoxtji c'o ɔ

ngumüji, ngue c'ua 'ma ro êjë c'ü o anxe Mizhocjimi, dya ro mbö'tp'üji 'ma c'o nu ndats'it'iji. ²⁹ E Moisés 'ñe c'o nu menzumüji a Israel o 'ñench'e o mü'büji Mizhocjimi, o jñunt'ü o mü'büji c'ü ro mbös'ü Mizhocjimi anguezeji ja rvá mbes'ejí cja c'e trazapjü c'ü jüsp'üji Mar Rojo. Nguec'ua va mbes'ejí c'ua, nza cja 'ma ri nguetjo cja jö mü c'ü na dyodü. Pero c'o mi menzumü a Egipto, 'ma mi cja ro mbes'ejí, go nzhogü c'o ndeje c'o vi xögü, go chjorüji c'ua texeji nu.

³⁰ C'o Israelita o 'ñench'e o mü'büji Mizhocjimi. Nguec'ua pama mi xinchp'itjoji cja c'e jñiñi a Jericó. Nguec'ua 'ma ya vi cjogü siete pa, go nügü c'ua c'o trandüngümü c'o mi c'ot'ü c'e jñiñi. ³¹ 'Ma dya be mi xinchp'iji cja c'e jñiñi, o xipji ye bëzo c'o mi Israelita o ëjui, o 'ñe zo'büvi nu. Cja c'e jñiñi, mi bübü 'na ndixü c'ü nde ma dyonpütjo o bëzo. Nuc'ü, mi chjü'ü Rahab c'ü. Pero c'e ndixü go 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi, nguec'ua va mbös'ü c'o vi 'ñe zo'bü. O tsjocüvi a mbo cja o ngümü, ngue c'ua dya ro zürüji c'o. Nguec'ua 'ma o nügü c'o ndüngümü c'o mi c'ot'ü c'e jñiñi, c'o tropa c'o mi Israelita, dya go mbö't'üji c'e ndixü. Pero c'o nu menzumüji a Jericó, dya go züji Mizhocjimi. Nguec'ua va mbö't'üji c'o.

³² ¿Pje xe rá xi'tsc'öji? Dya rá sürü rá xi'tsc'öji dya, texe c'ua ja va tsja e Gedeón, 'ñe e Barac, 'ñe e Sansón, 'ñe e Jefté, 'ñe e David, 'ñe e Samuel, 'ñe c'o profeta.

³³ Anguezeji mi ench'e o mü'büji Mizhocjimi, nguec'ua mi bübü anguezeji c'o o ndöpü o rey. Xo mi bübü c'o o mbëzhi juesi c'o na jo va zopjü c'o nu menzumüji. Xo mi bübü c'o o zädä c'ü vi xipji Mizhocjimi. Xo mi bübü anguezeji c'ü o pant'aji a nde cja o león, pero Mizhocjimi o ngo'tp'ü a ne c'o león. Na ngueje mi ench'e o mü'bü Mizhocjimi c'e nte c'ü. ³⁴ Mi bübü c'o o mboch'üji cja trasivi c'ü me mi yorü, pero Mizhocjimi o tsja c'ü dya pje

tsjapüji c'e trasivi. Na ngueje anguezeji xo mi ench'e o mü'büji Mizhocjimi. Mi bübü c'o ro bö't'ü co tjëdyi. Pero dya pje xo tsjapüji c'o, na ngueje anguezeji xo mi ench'e o mü'büji Mizhocjimi. Mi bübü c'o mi sũ o mü'bü. Pero Mizhocjimi go tsjapu ro zëzhiji, na ngueje mi ench'e o mü'büji Mizhocjimi. Nguec'ua va chũji na jo c'o o tropa c'o nte c'o dya mi ma't'ü Mizhocjimi, va ndöpüji c'o. ³⁵ Mi bübü ndixũ c'o vi ndũ c'o mi cãrã o ngumü, pero o tetjo c'o, o bübütjoji na yeje.

Mi bübü c'o o mbäräji hasta 'ma cja mü o ndüji. 'Ma ro mama anguezeji c'ü dya cja ro ma't'üji Mizhocjimi, ro 'ñemeji 'ma libre, dya pje ro tsjapüji 'ma c'o. Pero anguezeji, dya mamaji a cjanu c'ü ro jyëziji Mizhocjimi. Na ngue mi te'beji c'ü xenda na jo; mi te'beji c'e pa 'ma ra tetjoji ra mimiji co Mizhocjimi. ³⁶ Mi bübü c'o me go mbätäji va nda's'üji co chirrio, na ngueje mi ench'ëji o mü'bü Mizhocjimi. Mi bübü c'o mi sufre a pjörü, y xo mi tjün't'üji co cadena. ³⁷ Mi bübü c'o o pjat'üji o ndojo va mbö't'üji. Mi bübü c'o o dyocüji a nde co serrote. Mi bübü c'o o xipjiji c'ü na jo ro mamaji c'ü dya cja ro ma't'üji Mizhocjimi; 'ma jiyö, ro tsjapüji ro sufreji 'ma na puncjü. Mi bübü c'o o mbö't'üji co tjëdyi. Mi bübü c'o o c'ueñe cja o ngumüji o möji na jë. Nguec'ua mi bëzhi c'o mi jyodüji, nguec'ua ya nguextjo o xipjadü o ndëncjürü c'ü mi je'ëji, 'ñe o xipjadü o chivo. Mi sufreji na puncjü, y mi cjaüji na s'o c'o. ³⁸ C'o nte c'o dya mi creo Mizhocjimi mi mamaji c'ü ma s'o c'o mi ma't'ü Mizhocjimi; mi mamaji c'ü dya mi jyodü c'o mi ma't'ü Mizhocjimi xe ro mimiji cja c'o o jñiñiji. Maco mi nguetsjë c'o mi mama a cjanu, c'o ma s'o. C'o mi ejme Mizhocjimi, o c'ueñeji cja o ngumüji o möji na jë, nguec'ua mi nzhodütjoji cja majjadü, 'ñe cja t'ëje. Mi tsädätjoji cja cueva. ³⁹ Texe c'o nte c'o ya ró xi'tsc'öji, me nântji c'ü na jo va tsjaji, na ngue mi ench'e o

mü'büji Mizhocjimi. Pero dya ch'unüji va, nu c'o vi mama Mizhocjimi. ⁴⁰ Na ngueje Mizhocjimi ya vi mbeñe c'ü ro zädä c'ü xenda na jo. Mi te'be Mizhocjimi c'ü ro cārāgöji nutscöji, ngue c'ua c'o mi cārā mi jinguā, 'ñezgöji sö rá chëzhgöji a jmi angueze rí texeji.

12

Fijemos la mirada en Jesús

¹ C'o nte c'o cja ró xi'tsc'öji, zö mi sufreji pero dya jyëziji c'ü mi ench'e o mü'büji Mizhocjimi. Xo rga czazgöji nu, ni jyodü, dya rá jëziji c'ü rgá ench'e ín mü'büji e Jesucristo, zö xo rá sufreji. C'ü rgá nzhodüji cja o 'ñiji Mizhocjimi chjëntjui nza cja 'na nte c'ü ri cja carrera. Nuc'ü, ra ts'o's'ü c'o bitu c'o ri je'e. 'Ma jiyö, ra ts'a's'ü c'o bitu, y ra bëzhi 'ma c'e carrera. Je xo ga czazgöji nu. Ni jyodü rá jëzgöji texe c'o na s'o c'o rí cjaji, 'ñe c'o pje nde c'axcöji.

² Ni jyodü rá unnc'öji ngüenda c'ü ja va tsja e Jesús, y rá te'beji ra mböxcüji angueze xo rá zëzhgöji 'ma pje c'o rá sufreji. 'Ma o ndät'äji e Jesucristo cja ngronsi, me co bëchpiji o tseje va tsjapüji burla. Pero e Jesús go ne go ndü, dya tsjapü ngüenda c'ü mi bëchpiji o tseje. Na ngue mi pãrã c'ü ro zädä 'ma me ro mäjã angueze, na ngue ya rví mböxcüji. Na ngue c'ü o ndü e Jesús, nudya, je mimi dya cja o jodyë Mizhocjimi.

³ Mbeñeji c'ü o tsja e Jesús. Mbeñeji, ngue c'ua 'ma pje c'o ra tsja c'ejji, dya ra tögü in mün'c'ejji c'ü rgui jyëzgueji Mizhocjimi. C'o nte, me go tsjapüji o sufre e Jesús; maco mi nguetsjë anguezeji ma s'oji. Pero e Jesús go sëchi texe c'o. ⁴ C'ü ni 'ñench'e in mün'c'ejji e Cristo, ngue c'ü ni jyonnc'ügueji o chü yo nte. Pero dya cjó be bö't'ütsc'ejji. Nguet'ua, dya ni jyodü rí tsjaji na s'o rgui xögueji co e Cristo. ⁵ Pe ya i_jyombeñeji c'ü mama cja o jña Mizhocjimi nza cja 'na tata 'ma zopjü c'o o t'i. Je mama ga cjava c'ü:

Nu'tsc'e ín ch'itsc'ö, 'ma ra huënchc'igüe Mizhocjimi c'in Jmugue, dya rí tsjapü c'ü dya pje ni muvi c'ü o jña c'ü.

Ni xo rí tsjijñi rgui sentiogue 'ma ra xi'tsc'e c'ü na s'o i tsja.

⁶ C'in Jmugue 'ma s'iya 'na nte, cjapü ra sufre 'ma.

Y ngue c'o cjapü o t'i, c'o castigao c'ü, eñe c'e jña.

⁷ Nujoyo in sufregueji, nguetsjë Mizhocjimi c'ü jëzi rí sufregueji yo. Nguec'ua rí xötpügüeji 'ma c'ü ja rgui dyätqueji na jo angueze. Mizhocjimi cja'c'ejí nza cja 'na tata cjapü c'ü nu t'i. Na ngueje texe yo bëzo, bübü 'ma ni jyodü ra castigaoji c'o o t'iji. ⁸ Mizhocjimi jëzi ra sufre texe c'o o t'i. Nguec'ua 'ma dya in sufreji, nu'ma, dya ngue o t'itsc'ejí 'ma c'ü. ⁹ C'o mi tatagöji cja ne xoñijö mü mi castigaozüji c'o, ngue c'ua ro ätcöji c'o. Y mi sügöji c'o. Nadya c'ín Tatagöji c'ü bübü a jens'e, ¿cjo dya xo ni jyodü rá sügöji angueze, ngue c'ua rá bübü tjoji? Já, ni jyodü. ¹⁰ Ja nzitjo cjé c'o o castigaozüji c'o mi tatagöji. Mi castigaozüji c'ua ja nzi ma netsjëji anguezeji. Pero Mizhocjimi castigaozüji ngue c'ua ra mböxcöji, ngue c'ua rga czjagöji angueze. ¹¹ Ixi 'mārätjo, 'ma jëzi Mizhocjimi ra sufre 'na nte, dya mājā c'e nte, nzhumü 'ma c'ü. Pero 'ma ra unü na jo ngüenda c'e nte jenga ni sufre c'ü, cja rrü dyätä c'ua Mizhocjimi, nu'ma, xenda rrä jo c'o ra tsja 'ma c'e nte, y dya cja pje xe ra mbeñe 'ma c'ü.

El peligro de rechazar la voz de Dios

¹² C'o cja carrera, bübü 'ma ya me ni tögü o ngua. Nguec'ua dya cja nda sö ra cjuan'diji. Je xo ga cjatsc'ejí nu, me tögü in mün'c'ejí. Nguec'ua rí xi'ts'iji rí zëzhgueji. ¹³ Ixtí tsjijñiji c'ü ngueje o 'ñiji e Cristo c'ü rí möcjeji. Ngue c'ua c'o yembeñetsc'ejí, dya ra xögüji cja c'e 'ñiji c'ü na jo, y dya cja xe ra yembeñeji.

¹⁴ Me rí jyodüji ja rgui tsārãgueji na jo texe yo nte. Xo rí jyodüji rí tsjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi c'o na jo. 'Ma jiyö, dya ra sö rí pãräji 'ma na jo ja ga cja angueze, y dya ra sö rí ma minc'ejí co angueze. ¹⁵ Rí pjötpütsjëji ngüenda. 'Ma jiyö, 'na ri bübüts'ejí 'naja c'ü ra xögü co Mizhocjimi, maco o nugüji na jo va ndäjä c'ü nu T'i. 'Ma ri bübüts'üji c'ü ri cja na s'o, zö ri 'natjo nte, pero ra jí'ts'iji 'na 'ñiji c'ü na s'o, nguec'ua ri bübüts'üji na puncjü c'o xo ra tsja na s'o. ¹⁶ Rí pjötpüji ngüenda c'ü dya cjó ri bübüts'ejí hermano c'ü ri 'ñeje c'ü 'na ndixü, o hermana c'ü ri 'ñeje c'ü 'na bëzo. Y 'ma dya in chjüntüji, dya rí jyöt'üji o ndixü. Xo rí pjötpüji ngüenda c'ü dya cjó ri bübüts'ejí c'ü ra tsja c'ua ja nzi va tsja e Esaú, ra tsjapü dya pje ni muvi c'o me na jo c'o ne ra dyacöji Mizhocjimi. E Esaú mi ngue c'ü nu ndat'i e Isaac, nguec'ua je ngue e Esaú c'ü ro intsjimiji ro tsja Mizhocjimi. Pero c'ü rví intsjimiji c'ü, o mbö'ö e Esaú por 'na mojmü o jñönü c'ü o ch'unü ro zi. ¹⁷ In pãrãgueji ja va tsja c'ua e Esaú. O mezhe c'ua e Esaú mi ne c'ü ro intsjimiji c'ü. Pero Mizhocjimi dya go ne a cjanu. Me go huë'ë c'ua e Esaú, 'na xe ro sö ro intsjimiji c'ü. Pero dya cja sö.

¹⁸ Nu cja c'e t'eje nu ja o ch'unü c'o o mandamiento Mizhocjimi c'o ín mboxpalegöji, me mi yorü o trasivi nu. Me xo ma bëxömütjo ma jängömü nu. Y me ma zëzhi ma vü'ü trandajma nu. ¹⁹ Y cja c'e t'eje, xo mi zünü me na jens'e 'na trompeta nu. Cjanu ña c'ua Mizhocjimi o zopjü c'o ín mboxpaleji. Anguezeji me go züji va dyäräji c'o jña c'o, nguec'ua va dyötüji e Moisés c'ü ro xipji Mizhocjimi c'ü dya cja ro ña'a. ²⁰ Me mi süji, dya cja ne ro dyäräji. Na ngueje Mizhocjimi vi mama a cjava: “Zö ri nguextjo 'na animale ra säjä cja ne t'eje, pero rí pö't'üji c'ü. Pero dya rí chëzhiji. Rí pjat'üji co ndojo, o 'ma jiyö rí pjat'üji co lanza”, eñe Mizhocjimi. ²¹ Me mi sũ'ü ma jñandaji cja

c'e t'eje. Nguec'ua hasta e Moisés o mama: “Me rí mbigö rgä sügö na puncjü”, eñe. Nu c'e t'eje c'ü, dya ngue c'ü in chëzhgueji a jmi c'ü, iyö.

²² Nu c'ü in chëzhgueji dya a jmi, ngueje Mizhocjimi c'ü ixi bübütjo. Nuc'ü, je bübütjo cja c'ü 'na t'eje c'ü ni chjü Sion, cja c'e jñiñi a Jerusalén a jens'e. Je nguejnu me mäjä ga ngärã c'o o anxe Mizhocjimi c'o me na puncjü. ²³ Je ngue nu, va juns'ü o tjü'ü texe c'o o t'i Mizhocjimi c'o na puncjü, na ngueje je menzumüji dya nu. Nu c'ü ra jñün'c'ejí ngüenda, nguetsjé Mizhocjimi c'ü manda texe a jens'e 'ñe cja ne xoñijömmü. Nu ja bübü angueze, je xo cãrã nu, c'o nte c'o ya jogü cja o jmi. Nuc'o, ojtjo nada c'o na s'o a jmi Mizhocjimi c'o. ²⁴ Xo in chëzhgueji dya a jmi e Jesús. C'ua ja nzi ma tsja c'o mböcjimi ma xis'iji c'o o cji o animale ngue c'ua ro perdonaoji c'o nte, je xo ga cjatjo nu'tsc'ejí. 'Ma in ench'e in mü'büji e Jesucristo, Mizhocjimi perdonao'ts'üji, na ngue o pjödü o cji e Jesús va ngötcüji ín nzhubüji. 'Ma o tsja e Caín o mbö't'ü e Abel, mi jyodü ro nzhopcüji c'o na s'o e Caín. Pero na ngue c'ü o mbö't'üji e Jesús, Mizhocjimi dya ra nzhocüzgöji c'o na s'o c'o rí cjaji, ra perdonaozgöji dya c'ü.

²⁵ Nguec'ua rí pjötpügueji ngüenda c'ü rí dyätäji Mizhocjimi c'ü zocöji. Nu c'o ín mboxpaleji, 'ma o ch'unüji c'o o mandamiento Mizhocjimi, dya go ne go dyäräji. Nguec'ua Mizhocjimi o tsjapü o sufreji, maco nguextjo va cja ne xoñijömmü c'ü vi sjipjiji c'o. Pero nudya, Mizhocjimi ya ndäjä 'naja c'ü vi 'ñeje a jens'e. Nguec'ua 'ma rá jünpügöji o jña e Jesús ja va 'ñe ndü, cja rrü yönbüji c'ü, ¿ja rga möcjöji 'ma, c'ü dya pje ra tsjacöji Mizhocjimi? Nu 'ma ga cjanu, xenda rá sufregöji 'ma que na ngue c'o ín mboxpaleji. ²⁶ 'Ma o ña Mizhocjimi c'o pa c'o, me go mbi'i c'e t'eje. Pero nudya, ya mama Mizhocjimi pje pjëzhi c'ü cja ra tsja. O mama ga cjava c'ü: “Xe 'na vez

rá cǵapcö ra mbi'i na zëzhi ne xoñijö mü. Dya nguextjo ne xoñijö mü. Xo 'ñe ne jens'e, xo rá cǵapü ra mbi'", eñe Mizhocjimi. ²⁷ C'e jña c'ü vi mama Mizhocjimi c'ü xe 'na vez ra tsǵapü ra mbi ne xoñijö mü, ngue c'ü rga pārägöji ra chjorütjo ne jens'e 'ñe ne xoñijö mü. Na ngueje o t'ät'ätjo yo. Nuc'ua, c'o dya sö ra chjorü, ngue c'o ra sido ra bübü. ²⁸ Nu c'ín Jmugöji, dya ra chjorü c'ü, ni xo ra chjorü nu ja rá ma cārägöji c'ü. Nguec'ua rga unngöji na jo 'na pöjö Mizhocjimi, y rá ma't'üji c'ua ja nzi ga ne c'ü. Ni jyodü rá sügöji rga ätcöji c'ü. ²⁹ C'ua ja nzi ga cja 'na sivi, cǵapü ra sufre c'ü ra zant'a, je xo ga cǵatjonu Mizhocjimi ra tsǵapü ra sufre c'o cja na s'o.

13

Cómo agradecer a Dios

¹ Sido rí pötü rgui s'iyagueji yo nin cjuarmaji. ² 'Ma ra säjä cja in jñiñigueji c'o cjuarma c'o dya ngue in men-zumügueji, rí recibidogueji na jo c'o; dya rí jyombeñeji. 'Na ri ngue o mbëpji Mizhocjimi c'o. Mi jinguã, mi bübü c'o mi recibido na jo c'o ma säjä. Nguec'ua bübü 'ma mi recibidoji c'o o anxe Mizhocjimi, zö dya mi pārãji cjo mi ngue c'o.

³ C'o o'o a pjörü, rí mbeñegueji rí pjös'üji c'o, nza cja 'ma ri 'natjo c'ua ri cãji a pjörü. Xo rí mbeñeji rí pjösc'ejí c'o cǵapüji ra sufre. Na ngueje 'na xo bübü 'ma ra tsja'c'ejí xo rí sufregueji.

⁴ Rí unnc'ejí ngüenda c'ü dya s'o c'ü ni chjüntüvi 'na bëzo 'na ndixü. Pero c'ü ya chjüntü, ni jyodü c'ü dya cjó xe ra 'ñeje. Porque na s'o ga cjanu. Mizhocjimi ra tsǵapü ra sufre texe c'o bëzo c'o ra dyojui c'ü dya ri ngue nu su, 'ñe c'o ndixü c'o ra dyojui c'ü dya ri ngue o xïra.

⁵ Dya rí mbeñegueji na puncjü o merio. Rí mäcjeji co nu c'o ya in pë'sc'ejí. Na ngueje ya mama a cjava

Mizhocjimi: “Nunca rá jëtsc'ö, ni xo rá xögü co nu'tsc'e”,
eñe. ⁶ Nguec'ua, dya rá sÿji pero ra sö rá mangöji:
Mizhocjimi ngue c'ü pjöxcö c'ü. Dya rá sügö cjó pje ra
tsjacö, rá eñegöji.

⁷ Rí mbeñegueji nu c'o cjuarma c'o o xi'tsc'ejí o jña
Mizhocjimi. Rí mbeñeji na jo ja va dyätäji e Jesucristo
hasta 'ma cja o ndÿji. Rí mbeñeji ngue c'ua xo rí 'ñejmeji
a cjanu c'ü. Na ngue angueze, dya pötü c'ü.

⁸ C'ua ja nzi ma cja c'o cjë c'o ya cjogü, je xo ga cjatjonu
angueze ne pa dya, 'ñe texe c'o cjë c'o cja ra ëjë, 'ñe
'ma ya rguí nguins'i ne xoñijö mü. ⁹ Nguec'ua, dya rí
creogueji cjó c'o ra 'ñe dyon'c'üji ra jí'tsc'ejí jña c'o ri
nan'ño. Dya rí creoji 'ma dya ri chjëntjui c'o jña c'o ya
j dyäräji. Nutscöji ni jyodü rá unÿji na jo ngüenda c'ua
ja ga s'iyazgöji Mizhocjimi, ngue c'ua rá nzhodÿji na jo
cja o 'ñiji. Dya ni jyodü me rá xöcüji pje ma jñönü c'o rá
sigöji, o c'o dya rá sigöji. Cãrã c'o me xöcü a cjanu, pero
dya pjös'üji ja rgá mbäräji na jo Mizhocjimi.

¹⁰ Nutscöji, ngue e Cristo c'ü o bö't'ü para o ndintscöji
ín mün'c'öji c'o na s'o. C'o animale c'o tsjë'ma mi pöt'üji
ngue c'ua ro perdonaoji c'o o nzhübü c'o nte, mi ngue c'ü
rví unü ngüenda c'o nte c'ü ro ë 'naja c'ü ro 'ñe pätpäji
rvá ndü. Nu c'o animale c'o tsjë'ma mi bö't'ü, dya sö ro zi
c'o mböcjimi. ¹¹ C'ü mi cjaji, nu c'ü mi mero ndamböcjimi
mi cjogü a mbo nu ja me ma sjÿ'ü, mi tjëdyi c'o o cji
c'o animale c'o vi bö't'ü. Cja ma xis'i c'o cji nu, ngue
c'ua ro perdonaoji c'o o nzhübütsjë, 'ñe c'o o nzhübü
c'o nte. Nuc'ua cja ma ndunÿji c'o animale a tji'i cja c'o
ndüngümü. Cja ma yepe ra ndüt'üji texe c'o o ts'ingue c'o.
¹² Je xo va cjatjonu e Jesús, je ngue a tji'i cja c'e ndajñiñi a
Jerusalén nu ja o pjongÿji angueze ro ma sofre. Je ngue nu
o ma pjödü o cji'i va ndü nu, para o ndintsqüji ín mün'c'öji
c'o na s'o, nutscöji rí nteji. ¹³ Nguec'ua nutscöji na jo rá

jyombeñeji c'o tjürü c'o mi cjaji 'ma ot'ü, y rá chëzhgöji a jmi e Jesús. Yo nte ra zangöji c'ua ja nzi va zadüji e Jesús o bëchpiji o tseje. Pero ni jyodü rá jyombeñeji a cjanu c'o tjürü c'o. ¹⁴ Na ngueje ne xoñjömü, dya ngue ín s'öyagöji va; ra chjorütjo nu. Rí te'beji c'e s'öya nu ja rá ma mimiji. ¹⁵ Na ngue c'ü o tsja e Jesucristo, dya cja ni jyodü rá unngöji dya o animale Mizhocjimi. C'o rá unngöji dya, pama rá unüji 'na pöjö; rá unüji c'o jña c'o ra mbedye ín tegöji. ¹⁶ Dya rí jyombeñeji rí pötü rgui pjös'üji, 'ñe rí unüji c'o pje ni jyodü. Nujyo, ngue yo me rguí mäjä Mizhocjimi yo.

¹⁷ Rí dyätqueji yo in xo'ñigueji yo xi'ts'iji o jña Mizhocjimi, zö nan'ño gui tsjijñiji. Na ngueje ngue anguezeji c'o me pëpji ga mbö'c'ejí. Mizhocjimi ra jñünpü ngüenda anguezeji ja ga cja vi minc'ejí. Rí dyätqueji anguezeji, ngue c'ua ra sö ra mäjí rgá mbö'c'ejí. 'Ma jiyö, 'ma dya rí dyätqueji anguezeji, 'na me ra sufre cja o mü'büji. Y nu'tsc'ejí, 'na rí bëzhgueji.

¹⁸ Rí dyötcüji Mizhocjimi, na ngue rí pãrãgö c'ü dya rí cjjijñi na s'o ín mü'bügö. Me rí ne rá cjagö na jo'o texe. ¹⁹ Me rí ö'tc'öji rí dyötcüji Mizhocjimi, ngue c'ua dya ra mezhe, rá 'ñe zenguats'üji na yeje.

Bendición y saludos finales

²⁰ E Jesús c'ín Jmugöji, ndambörü c'ü; nutscöji chjëntcjuí c'ü ri ndëncjürüji. Nguec'ua va ndü e Jesús por nutscöji. O pjödü o cji para o perdonaozögöji Mizhocjimi c'ua ja nzi va mama cja ne testamento nu cja nuevo nu o zocüzüji. Nguec'ua dya cja rí tügöji ín nzhunc'öji. Nuc'ua Mizhocjimi o tsjapü o tetjo e Jesús, o bübüjtjo na yeje. Nguec'ua ra sö ra mäjä ín mün'c'öji, dya cja ni jodü xe rá mbeñeji c'o ín nzhübüji c'o mi tüji. ²¹ Rí ö'tc'öji Mizhocjimi ra dya'c'ejí c'o xe bë'tsc'ejí, ngue

c'ua ra sö rí tsjaji texe c'o na jo, c'ua ja nzi ga ne angueze. Nguetsjë angueze ra pëpji a mbo cja in mün'c'ejí, ngue c'ua rí tsjaji c'o na jo c'o rguí mājā angueze. Ra pëpji a cjanu a mbo in mün'c'ejí, na ngueje in ench'e in mü'büji e Jesucristo. Angueze me na nojo, 'ñe me na jo. Je rga cjanu textjo yo cjë'ë 'ñe 'ma ya rguí nguins'i ne xoñijõmü, amén.

²² Rí ö'tc'öji cjuarma rí pëscöji paciencia yo jña yo ró zo'c'öji. Na ngueje dya puncjü yo ró xi'tsc'öji cja ne carta.

²³ Rí negö rí pãrãgueji c'ü ya 'ñemeji dya libre e Timoteo c'ín cjuarmagöji. Nu 'ma dya ra mezhe ra zät'ä nu ja rí bünc'ö, rá ëcjöbe rá 'ñe zenguats'ügöbe.

²⁴ Xipjiji ra mbörü Mizhocjimi texe yo in xo'ñigueji yo xi'ts'iji o jña Mizhocjimi, 'ñe texe c'o 'ñaja cjuarma. Va bö'tc'ütjoji Cjimi c'o cjuarma c'o menzumü a Italia c'o rí cãrãgöjme.

²⁵ Mizhocjimi ra mböxc'üji in texeji. Je rga cjanu, amén.

Nu ɔ jña mizhocjimi nu mama ja ga cja e Jesucristo
 New Testament in Mazahua, Central (MX:maz:Mazahua, Central)
 copyright © 2007 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mazahua, Central

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mazahua [maz], Mexico

Copyright Information

© 2007, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mazahua, Central

© 2007, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Sep 2022 from source files dated 13 Jul
2022
2dd34152-63bb-5bf7-9ec4-df11c81ab2fc